

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๓๙๙

วันเสาร์ ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายจรูญ สิมเสถียร	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเกียรติชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาค	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นางจรี วิจิตรวาทการ	(ลาการประชุม)
๒. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวรวิทย์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ราษฎร์

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

นายอธิคม อินทุภูติ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางชื่นสมน นิวาทวงษ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางสาวสุจิตตา มโหธร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๒. นายวิชัยพล ฉวีวรรณ

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๓๙๘ วันศุกร์ ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ที่ประชุมพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๖ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

มาตรา ๑๐๕/๑๖

“มาตรา ๑๐๕/๑๖ ถ้าศาลที่มีเขตอำนาจมีคำพิพากษาให้ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าร้ายรวยผิดปกติดกเป็นของแผ่นดิน ให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่กรณีที่มีสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้ร้องขอหรือกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หากไม่สามารถบังคับเอาแก่ทรัพย์สินเหล่านั้นได้ทั้งหมด หรือแต่บางส่วน ให้บังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาได้ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดแล้ว หากปรากฏว่ามีการโอนหรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินก่อนหรือหลังมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเพิกถอนการโอนนั้นได้ หากไม่สามารถเพิกถอนการโอนนั้นได้เพราะเหตุแห่งการแปลงสภาพหรือเหตุอื่นก็ให้ดำเนินการบังคับคดีเพื่อเป็นการริบทรัพย์สินตามมูลค่าที่เปลี่ยนแปลงไปของทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เมื่อศาลมีคำพิพากษาให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินแล้ว หากในขณะนั้นมีสนธิสัญญาระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้ร้องขอ โดยมีการร้องมายังประเทศไทยเพื่อขอแบ่งทรัพย์สินบางส่วนที่เกิดจากการกระทำผิดฐานร้ายรวยผิดปกติ เนื่องจากทรัพย์สินดังกล่าวมีการกระทำความผิดในต่างประเทศด้วย หากบัญญัติให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินทันทีจะมีผลทำให้รัฐต่างประเทศไม่สามารถร้องขอแบ่งทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดได้อีก ซึ่งการบัญญัติเป็นข้อยกเว้นให้สามารถร้องขอแบ่งทรัพย์สินได้ตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศตามร่างมาตรา ๑๐๕/๑๖ จะเป็นการบัญญัติที่มีความสอดคล้องกับมาตรา ๓๕/๒ ของพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๑๐๕/๑๖ แล้วเห็นว่า เป็นการบัญญัติที่มีความมุ่งหมายให้ทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาตกเป็นของแผ่นดินเฉพาะส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับสนธิสัญญาระหว่างประเทศ

นายณรงค์ สิงห์เสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า เมื่อมีคำพิพากษาของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินแล้ว ก็ไม่ควรบัญญัติให้รัฐต่างประเทศร้องขอแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวได้ เนื่องจากทรัพย์สินที่ศาลพิพากษาให้ตกเป็นของแผ่นดินนั้น เป็นทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทยและเป็นอำนาจของศาลไทย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีที่รัฐต่างประเทศมีสิทธิในการขอแบ่งทรัพย์สินจากทรัพย์สินที่ศาลพิพากษาให้ตกเป็นของแผ่นดินโดยอ้างสนธิสัญญาระหว่างประเทศนั้น ก็เป็นเรื่องที่รัฐต่างประเทศต้องมีการร้องขอมายังประเทศไทยเป็นกรณีไป ซึ่งไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติรับรองสิทธิดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ดังนั้น ควรบัญญัติให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเสียก่อน ส่วนกรณีใดจะมีสนธิสัญญาระหว่างประเทศกันอย่างไรก็เป็นเรื่องที่รัฐต่างประเทศต้องมีการร้องขอมายังประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินแล้ว รัฐต่างประเทศไม่สามารถจะมาขอแบ่งทรัพย์สินดังกล่าวได้ ดังนั้น ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๖

ข้อ ๑๖ ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา หากไม่สามารถบังคับเอาแก่ทรัพย์สินเหล่านั้นได้ทั้งหมด หรือแต่บางส่วน ให้บังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาได้ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดแล้ว หากปรากฏว่ามีการโอนหรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินก่อนหรือหลังมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเพิกถอนการโอนนั้นได้ หากไม่สามารถเพิกถอนการโอนนั้นได้เพราะเหตุแห่งการแปลงสภาพหรือเหตุอื่นที่ทำให้ดำเนินการ **ขัณฑ์คดีเพื่อเป็นทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๕/๙ โดยอนุโลม**

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๖ ถ้าศาลที่มีเขตอำนาจมีคำพิพากษาให้ทรัพย์สินของผู้ที่ถูกกล่าวหาที่ **ตกเป็นของแผ่นดิน** **ผู้ใดตกเป็นของแผ่นดิน** ให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน **เว้นแต่ทรัพย์สินที่มิใช่ทรัพย์สินของรัฐหรือทรัพย์สินของราชการหรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐหรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐหรือทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐ** ข้อ ๑๖ ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา หากไม่สามารถบังคับเอาแก่ทรัพย์สินเหล่านั้นได้ทั้งหมด หรือแต่บางส่วน ให้บังคับเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาได้ภายในระยะเวลาสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน

ในกรณีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลถึงที่สุดแล้ว หากปรากฏว่ามีการโอนหรือการกระทำใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินก่อนหรือหลังมีคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็นเหตุให้ไม่สามารถบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินที่ถูกศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดินได้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อเพิกถอนการโอนนั้นได้ หากไม่สามารถเพิกถอนการโอนนั้นได้เพราะเหตุแห่งการแปลงสภาพหรือเหตุอื่นที่ทำให้ดำเนินการ **ขัณฑ์คดีเพื่อเป็นทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดินตามมาตรา ๗๕/๙ โดยอนุโลม**

มาตรา ๑๐๕/๑๗

“มาตรา ๑๐๕/๑๗ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหา ร่ำรวยผิดปกติแล้ว หากปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา ยังคงมีทรัพย์สินรายการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการร่ำรวยผิดปกติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจได้สวนเพิ่มเติม เพื่อบังคับเอาแก่ทรัพย์สินและร้องขอให้ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ โดยให้นำหมวด ๒ การได้สวน มาใช้บังคับกับการได้สวนเพิ่มเติมด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๗ เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการได้สวนเพิ่มเติมได้ หากตรวจสอบพบในภายหลังว่ามีทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาที่ยังไม่ได้ร้องขอเพื่อบังคับเอาแก่ทรัพย์สินนั้นให้ตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งกระบวนการได้สวนเกี่ยวกับทรัพย์สินที่ตรวจพบในภายหลังให้ใช้กระบวนการได้สวนตามปกติ โดยเริ่มกระบวนการได้สวนใหม่เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดที่ตรวจพบภายหลัง ซึ่งแต่เดิม

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจไต่สวนเพิ่มเติมหลังจากส่งสำนวนการไต่สวนแล้ว เนื่องจากมีการตีความว่าเป็นการดำเนินการไต่สวนซ้ำ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การดำเนินคดีฐานร่ำรวยผิดปกติอยู่ในขอบเขตเรื่องของการฟ้องซ้ำหรือฟ้องซ้อนหรือไม่

นายอติคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ในกรณีที่มีการตรวจสอบพบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำผิดฐานร่ำรวยผิดปกติในภายหลัง คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมได้ โดยไม่ต้องดำเนินการฟ้องใหม่แต่อย่างใด ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกรณีดำเนินคดีแพ่งแล้วเห็นว่า เมื่อศาลพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแล้ว โจทก์ก็สามารถบังคับคดีเอาทรัพย์สินของจำเลยเพื่อการชดใช้ค่าเสียหายได้เท่าจำนวนที่ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายทดแทน แต่ห้ามมิให้นำมูลคดีเดียวกันมาฟ้องต่อศาลอีกเท่านั้น ซึ่งมีความแตกต่างจากการดำเนินคดีฐานร่ำรวยผิดปกติซึ่งเป็นการดำเนินคดีเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบทรัพย์สินเพิ่มเติมหลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินแล้ว ก็สามารถบัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมได้เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ตรวจสอบพบในภายหลังเท่านั้น และไม่ถือว่าเป็นการฟ้องซ้ำ

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะระบุจำนวนทรัพย์สินไว้ในสำนวนการไต่สวนว่ามีทรัพย์สินใดบ้างที่ได้มาจากการกระทำผิดฐานร่ำรวยผิดปกติเพื่อขอให้ศาลพิพากษาให้ทรัพย์สินดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดินต่อไป ซึ่งหากเป็นทรัพย์สินอื่นที่ไม่ระบุมาในสำนวนการไต่สวน ศาลไม่อาจจะมีการพิพากษาเกินคำขอได้ ดังนั้น หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบทรัพย์สินเพิ่มเติมภายหลังจะสามารถดำเนินการไต่สวนเพิ่มเติมแล้วฟ้องคดีต่อศาลเป็นคดีใหม่ได้หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า การดำเนินคดีฐานร่ำรวยผิดตินั้น หากศาลยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน คณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ทรัพย์สินที่ตรวจสอบพบเพิ่มเติมตกเป็นของแผ่นดินได้ด้วยวิธีการขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องโดยใช้หลักการเช่นเดียวกันกับการขอแก้ไขเพิ่มเติมคำฟ้องในคดีแพ่งและคดีอาญา สำหรับในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินไปแล้ว หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบพบทรัพย์สินเพิ่มเติมและขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ทรัพย์สินที่ตรวจสอบพบเพิ่มเติมนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ อาจมีการตีความได้ว่าเป็นการฟ้องซ้ำหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๗ เป็นดังนี้ **“ในกรณีที่ถ้าความปรากฏต่อ**
คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีขติวผู้ถูกตสวทผู้ซึ่งศาลมีคำพิพากษาว่าร่ำรวยผิดปกติแล้ว ทตขรททว
ผู้ถูกตสวทข้ตงมีทรัพย์สินรชทวอื่นที่เต้ขวข้ชตข้ทวร่ำรวยผิดตินอกเหนือจากที่ศาล
ได้พิพากษาไปแล้ว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนเพิมเตย เพื่อข้ชตข้ชเวทข้
ทวข้ชตข้และมีความเห็นหรือวินิจฉัยว่าผู้นั้นร่ำรวยผิดปกติและดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลเพื่อให้
ทรัพย์สินนั้นตกเป็นของแผ่นดินได้ โดยให้ทททวต ๒ ทวไรตสวท ทวไรข้ชตข้ชทวไรตสวทเพิมเตย
ตข้ชแต่ต้องดำเนินการยื่นคำร้องขอต่อศาลภายในสิบปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดนคดีแรก”

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า การกำหนดระยะเวลาในการตรวจสอบทรัพย์สินเพิ่มเติมให้กระทำได้ในระยะเวลาสิบปีนั้นหลังจากที่

หมวด ๖ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม

“หมวด ๖

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๖ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๕/๑๘

“มาตรา ๑๐๕/๑๘ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๓) รับสัมปทานหรือคงถัวซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี ทั้งนี้ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำโดยอาศัยอิทธิพลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ที่ดำเนินการในลักษณะผู้ใช้ ผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ของรัฐให้กระทำการด้วย โดยให้ถือว่าการดำเนินการของคู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นดังกล่าว เป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คู่สมรสตามวรรคสามให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการมีข้อสังเกตในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสาม ว่า คำว่า “คู่สมรส” จะมีความหมายครอบคลุมถึงภรรยาที่อยู่กินฉันสามีภริยามากกว่าหนึ่งคนหรือไม่

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เนื่องจากความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ เป็นบทบัญญัติที่ขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น ดังนั้น อาจต้องบัญญัติเพิ่มตำแหน่งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้ในร่างมาตรานี้ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”

นอกจากนี้ เสนอเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๐๕/๑๗ ก เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขร่างมาตรา ๔ ดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๗ ก ในหมวดนี้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า การฝ่าฝืนร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ มีโทษทางอาญาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือไม่

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า การฝ่าฝืนร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ มีโทษทางอาญาบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๒๐๑

นายอธิคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เมื่อพิจารณาร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๑) ถึง (๓) แล้วเห็นว่า จะมีเพียงร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๓) เท่านั้น ที่บัญญัติห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการฝ่าฝืนไม่ว่าจะเป็นการกระทำโดยตรงหรือทางอ้อมก็มีความผิดตามร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ หากผู้กระทำอยู่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี ก็ถือว่ากระทำการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๓) แล้ว ดังนั้น เสนอเพิ่มคำว่า “ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม” ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๑) และ (๒) ด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๓) ในกรณีการห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานจากหน่วยงานของรัฐจะมีปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่ เนื่องจากเป็นการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๒) นั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทไม่สามารถทราบได้ว่าห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวได้เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่ตนปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดีตั้งแต่เมื่อใด ดังนั้น การบัญญัติในลักษณะดังกล่าวอาจเป็นการบัญญัติที่เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลมากเกินไป

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีความเห็นว่าการพิจารณาเรื่องผลประโยชน์ขัดกันนั้นจะต้องพิจารณาโดยเคร่งครัด ซึ่งในปัจจุบันมีเพียงสี่ตำแหน่งเท่านั้นที่บังคับมิให้มีการกระทำการที่เป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวม คือนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น และรองผู้บริหารท้องถิ่น เท่านั้น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ความที่บัญญัติไว้ในหมวด ๖ การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมนั้น จะมีความเกี่ยวข้องกับร่างกฎหมาย

ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. โดยต้องรอให้ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” ว่ามีความหมายครอบคลุมเพียงใดเสียก่อน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการบังคับใช้กฎหมายทั้งสองฉบับ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า ความที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๓) ว่า ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไปซื้อหุ้นของบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม แล้วบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวมดังกล่าวไปซื้อหุ้นจากบริษัทที่ได้รับสัมปทานจากหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น จะถือว่าเข้าข่ายเป็นการกระทำการโดยทางอ้อมอันเป็นการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ หรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ในกรณีที่บริษัทแม่มีการถือหุ้นในบริษัทลูก โดยบริษัทลูกได้รับสัมปทานจากหน่วยงานของรัฐ จะถือว่ากระทำการฝ่าฝืนร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๓) โดยทางอ้อมหรือไม่นั้น กรณีดังกล่าวยังเป็นปัญหาในการตีความว่าเป็นการกระทำโดยทางอ้อมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง ควรใช้บังคับกับคู่สมรสเท่านั้น โดยไม่ควรรวมไปถึงกรณีการเป็นผู้ใช้ ผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายด้วย

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง เป็นการนำหลักการมาจากมาตรา ๑๘๔ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ มาบัญญัติ ซึ่งเป็นเรื่องการขัดกันแห่งผลประโยชน์ที่ใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า เมื่อรัฐธรรมนูญได้บัญญัติในกรณีตามร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง ไว้แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติในเรื่องการเป็นผู้ใช้ ผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง อีก

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดโดยเป็นผู้ใช้ ผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมาย ก็ย่อมมีความผิดอยู่ในตัวอยู่แล้ว

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง ควรบัญญัติให้รวมถึงบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๘ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่เป็นสัญญาที่หน่วยงานของรัฐทำกับผู้รับบริการตามปกติในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้น

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๓) รับสัมปทานหรือคองถัวซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี ทั้งนี้ ไม่รวมนิติบุคคลหรือสหกรณ์ เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระทำโดย ซัดฮิทธิพิศ ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง และบุคคลอื่นซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นที่ดำเนินธุรกิจในลักษณะผู้ใจ ผู้ถูกใจ ผู้ร่วมดำเนินการ หรือผู้ได้รับมอบหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้กระทำโดย โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คู่สมรสตามวรรคสามให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ให้หมายเหตุไว้ในบทเฉพาะกาลว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะไปกำหนดจำนวนการถือหุ้นในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไปเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญา หากเจ้าหน้าที่ของรัฐคนใดเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นเกินกว่าที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดระยะเวลาให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องขายหุ้นส่วนที่เกินดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนด

นายอธิคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า คำว่า “บุตร” ที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ วรรคสอง นั้น ยังไม่มีบทนิยามความหมายของคำว่า “บุตร” หมายความว่าอย่างไร กล่าวคือ คำว่า “บุตร” จะมีความหมายรวมถึงบุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วหรือไม่ หรือจะมีความหมายรวมถึงบุตรบุญธรรมด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุตรนอกกฎหมายที่บิดารับรองแล้วถือว่าเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย ส่วนบุตรบุญธรรมนั้นก็ถือว่าเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นกัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๘ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนดดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม

ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่เป็นสัญญาที่หน่วยงานของรัฐทำกับผู้รับบริการตามปกติในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้น

(๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๓) รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ อันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ตัดตอน หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบหรือดำเนินคดี ทั้งนี้ ไม่รวมถึงทนายธรรมหรือทนายอรรถ เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ให้นำบทบัญญัติในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรของเจ้าพนักงานที่ของรัฐซึ่งกระทำโดยขัดข้อพิพาทซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคสอง และบุตรที่สืบซึ่งมิใช่คู่สมรสและบุตรของเจ้าพนักงานที่ของรัฐนั้นที่ตกเป็นทายาทในลักษณะผู้สืบ ผู้ถูกใช้ ผู้ร่วมตกเป็นทายาท หรือผู้ได้รับยกย่องของเจ้าพนักงานที่ของรัฐให้กระทำด้วย โดยให้ถือว่าการดำเนินกิจการของคู่สมรสหรือบุตรของเจ้าพนักงานที่ของรัฐหรือบุตรที่สืบซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะดังกล่าว เป็นการดำเนินกิจการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

คู่สมรสตามวรรคสามให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภรรยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วย”

๒. แก้ไขร่างมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เว้นแต่จะมีบทบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น”

๓. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๑๐๕/๑๗ ก ดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๗ ก ในหมวดนี้ “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน”

มาตรา ๑๐๕/๑๙

“มาตรา ๑๐๕/๑๙ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๕/๑๘ มาใช้บังคับกับการดำเนินกิจการของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยอนุโลม เว้นแต่การเป็นผู้ถือหุ้นไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีใช้บริษัทที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๒) ที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์”

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง กล่าวว่า เนื่องจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงยังไม่ได้มีการบัญญัติให้หมายความรวมถึงผู้บริหารท้องถิ่น ดังนั้น ควรบัญญัติตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่นไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑๙ ด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรานี้ไม่ห้ามผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากหากบัญญัติห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามร่างมาตรา ๑๐๕/๑๘ อาจเป็นการจูงใจให้ผู้บริหารท้องถิ่นทุจริตคอร์รัปชันมากยิ่งขึ้นก็ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๑๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๑๙ ให้พ้นบทบัญญัติมาตรา ๑๐๕/๑๘ มาใช้บังคับต่อบุคคลที่ห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ดำเนินกิจการของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีโดยตนเอง เว้นแต่ตนเป็นผู้ที่พ้นไปไม่ถึงสองปีของส่วนราชการทั้งหมดยังไม่ถึงสองปีในบริษัทมหาชนจำกัด ซึ่งมีไม่ใช่บริษัทที่เป็นคู่สัญญาที่พ้นของส่วนราชการของรัฐใดตามมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๒๔) ที่ได้รับอนุญาตตามบทบัญญัติมาตรา ๑๐๕/๑๘ (๒๕) สละสหภาพสหภาพวิชาชีพภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

ผู้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่งด้วย

ในระหว่างที่ผู้ใดต้องห้ามดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง และมีได้ดำรงตำแหน่งใดๆ ตามวรรคหนึ่ง ให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนเป็นรายเดือนเท่ากับครึ่งหนึ่งของเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งที่ได้รับครั้งสุดท้ายตลอดเวลาที่ต้องห้ามนั้น”

มาตรา ๑๐๕/๒๐

“มาตรา ๑๐๕/๒๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคล เว้นแต่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎ ข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามจำนวนที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในการปฏิบัติหน้าที่ หรือตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปี ด้วยโดยอนุโลม

บทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๐๕/๒๐ คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอความเห็นว่าการบัญญัติกฎหมายโดยไม่ได้ระบุว่าเป็นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหรือรับเพื่อตอบแทน ไม่ได้แสดงให้เห็นคุณธรรมทางกฎหมายว่ามุ่งคุ้มครองสิ่งใด และการกำหนดจำนวนทรัพย์สินที่ห้ามรับเกินสามพันบาท ก็ไม่สามารถรับรองได้ว่าเมื่อกำหนดเช่นนี้แล้วจะไม่มีผลกระทบเกิดขึ้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า คำว่า “ธรรมจรรยา” หมายความว่าอย่างไร

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดไว้ว่า

“เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ ดังต่อไปนี้

(๑) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากญาติซึ่งให้โดยเสนหาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานานุรูป

(๒) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุคคลอื่นซึ่งมิใช่ญาติมีราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(๓) รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๒๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๒๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคล เว้นแต่ผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามส่วนหน้าที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในตระกูลปฏิบัติหน้าที่ หรือ เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้หมายความในวรรคหนึ่งว่าใช้บังคับแก่คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันควรตามส่วนที่เป็นเงินได้แห่งสมรสตามปกติปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ซึ่งพ้นสมรสตามเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปี ด้วยเหตุอันสมควรมิให้ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือศีลธรรมจรรยาตามฐานานุรูป

ขบทบัญญัติให้นำความในวรรคหนึ่งให้มาใช้บังคับกับบุตรรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของผู้ซึ่งพ้นสมรสตามเป็นคู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๒๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๒๐ ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบุคคล เว้นแต่ผู้ใด นอกเหนือจากทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย หรือกฎข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือเป็นสิ่งที่ได้รับตามส่วนหน้าที่สมควรตามปกติประเพณีนิยมในตระกูลปฏิบัติหน้าที่ หรือ เว้นแต่การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้หมายความในวรรคหนึ่งว่าใช้บังคับแก่คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันควรตามส่วนที่เป็นเงินได้แห่งสมรสตามปกติปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้ซึ่งพ้นสมรสตามเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปี ด้วยเหตุอันสมควรมิให้ใช้บังคับกับการรับ

ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือศีลธรรมจรรยาตาม
ฐานานุรูป

บทบัญญัติให้นำความในวรรคหนึ่งให้มาใช้บังคับกับข้าราชการทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของ
ผู้ซึ่งพ้นสวททวรับแก่คู่สมรสหรือบุตรของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งได้รับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดอันอาจ
คำนวณเป็นเงินได้เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วยโดยอนุโลม”

มาตรา ๑๐๕/๒๑

“มาตรา ๑๐๕/๒๑ บรรดาความผิดที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่
หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมาย
อาญาด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายอติคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐
กำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้พิจารณาพิพากษากรณีที่
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญาหรือ
ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามกฎหมายอื่น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อาจกำหนดให้ศาลฎีกาแผนก
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้พิจารณาพิพากษาคดีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำ
ความผิดได้ แต่หากเป็นการกระทำความผิดของบุคคลอื่นแล้วควรกำหนดให้ฟ้องคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริต
และประพฤติมิชอบ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้ กำหนดให้
การกระทำความผิดตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๕ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ให้ถือเป็นความผิดฐาน
ทุจริตต่อหน้าที่หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตาม
ประมวลกฎหมายอาญา เพื่อให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนผู้ถูกกล่าวหาที่กระทำความผิดตามที่
บัญญัติไว้ในหมวด ๕ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินได้

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบ
รัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากเป็นการกล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำความผิดฐานจงใจปฏิบัติ
หน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สามารถฟ้องผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองได้

นายอติคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความใน
ร่างมาตรา ๑๐๕/๒๑ มีเนื้อหาเช่นเดียวกับมาตรา ๑๐๓/๑ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงอาจคงความในร่างมาตรา ๑๐๕/๒๑ ไว้

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากคงความในร่างมาตรา ๑๐๕/๒๑ ไว้เช่นนี้อาจทำให้
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่สามารถฟ้องผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อศาลศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้

นายอติคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า
คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องผู้ถูกกล่าวหาที่กระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้ต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญา

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “คดีทุจริตและประพฤติมิชอบ” หมายความว่า ความรวมถึงคดีอาญาที่ฟ้องให้ลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำความผิดตามกฎหมายอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

นางขึ้นสูมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า หากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้มีการฟ้องผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะไม่สามารถฟ้องคดีต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบได้ เนื่องจากมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้คดีทุจริตและประพฤติมิชอบมิให้หมายความรวมถึงคดีที่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการอาจคงความในร่างมาตรานี้ไว้เช่นนี้ก่อน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๐๕/๒๑ โดยไม่มีการแก้ไข

หมวด ๗ การกำกับติดตามหน่วยงานอื่น

“หมวด ๗

การกำกับติดตามหน่วยงานอื่น”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๗ การกำกับติดตามหน่วยงานอื่น โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๕/๒๒

“มาตรา ๑๐๕/๒๒ หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ได้รับมอบเรื่องกล่าวหาจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) กรณีพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ให้ดำเนินการ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือดำเนินการตามที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) กรณีผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ให้ดำเนินการทางวินัย หรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ แล้วแต่กรณี

ให้หน่วยงานตามวรรคหนึ่ง รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ”

ประเด็นการพิจารณา

นางขึ้นสูมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า กรณีหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๒๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๒๓ เมื่อในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณารายงานไม่เห็นด้วยกับผลการดำเนินการตามรายงานตามมาตรา ๑๐๕/๒๒ แล้วไม่เห็นด้วยกับที่ปรากฏในรายงานดังกล่าว ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออาจเรียกสำนวนการไต่สวน หรือสอบสวน เพื่อมาดำเนินการไต่สวนใหม่ได้ โดยให้ที่สอบสวนจะดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งตั้งและชำระคดีทุจริตในภาคไต่สวนใหม่ทั้งหมดหรือนำผลการไต่สวนหรือสอบสวนของหน่วยงานของรัฐ หรือของพนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษไม่เสียไป และข้อสันนิษฐานทั้งหมดหรือบางส่วน มาถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้ ”

มาตรา ๑๐๕/๒๔

“มาตรา ๑๐๕/๒๔ ในกรณีที่มีการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ในอำนาจของศาล เนื่องจากมีการจับกุมผู้ถูกกล่าวหาไว้ระหว่างดำเนินคดีตามมาตรา ๔๘/๑ ให้พนักงานสอบสวน หรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ มีอำนาจขอให้ศาลควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้ต่อไป และให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษผู้รับผิดชอบแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อดำเนินคดีต่อไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยไม่ต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการ

อำนาจการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาภายหลังถูกจับตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลเป็นผู้พิจารณาปล่อยชั่วคราว

กรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง หรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ถูกกล่าวหา ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ หรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกสำนวนการสอบสวนพร้อมพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องจากพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาพิจารณาหรือไต่สวนใหม่ก็ได้ โดยถือว่า การดำเนินการของพนักงานสอบสวนไม่เสียไป และอาจถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ได้

การดำเนินการของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามวรรคหนึ่งย่อมไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะดำเนินการไต่สวนเองหรือมอบหมายให้พนักงานไต่สวนเข้าร่วมสอบสวนกับพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่

นางสาวสุจิตตา มโหธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า มาตรา ๒๓ ของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจสอบสวน สืบสวนคดีพิเศษและเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่หรือพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการอาจคงความในร่างมาตรา ๑๐๕/๒๔ ไว้เช่นนี้ได้ และมอบหมายให้คณะกรรมการปรับปรุงแก้ไขความในร่างมาตรา ๔๘/๑ ให้มีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ เนื่องจากความในร่างมาตรา ๔๘/๑ เป็นเรื่องการจัดและควบคุมตัวผู้ถูกล่าหาเช่นเดียวกับร่างมาตรานี้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบกับร่างมาตรา ๑๐๕/๒๔ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๐๕/๒๕

“มาตรา ๑๐๕/๒๕ การดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ หรือพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย หรือตาม มาตรา ๑๐๕/๒๔ ให้แจ้งผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนของผู้ถูกล่าหาดำเนินการทางวินัย ตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับกับผู้ถูกล่าหาทันทีด้วย ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๐๕/๒๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๒๕ ตำรวจเห็นตำรวจของตนหรือตำรวจที่สังกัดและปราบปรามตำรวจทุจริตใน ภาครัฐ หรือพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช./ ขชขทพชช หรือในกรณีที่ผลการไต่สวนหรือสอบสวนของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๕/๒๕๒๒ ปรากฏว่าผู้ถูกล่าหากระทำความผิด ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวแจ้งผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนของผู้ถูกล่าหาเพื่อดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับกับ ผู้ถูกล่าหาทันที และเมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดังกล่าวดำเนินการแล้วให้แจ้งผลให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๐๕/๒๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐๕/๒๕ ตำรวจเห็นตำรวจของตนหรือตำรวจที่สังกัดและปราบปรามตำรวจทุจริตใน ภาครัฐ หรือพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช./ ขชขทพชช หรือในกรณีที่ผลการไต่สวนหรือสอบสวนของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐๕/๒๕๒๒ ปรากฏว่าผู้ถูกล่าหากระทำความผิด ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวแจ้งผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนของผู้ถูกล่าหาเพื่อดำเนินการทางวินัยตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบ ที่ใช้บังคับกับ ผู้ถูกล่าหาทันที และเมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดังกล่าวดำเนินการแล้วให้แจ้งผลให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ดำเนินการแล้วเสร็จ”

มาตรา ๑๐๕/๒๖

“มาตรา ๑๐๕/๒๖ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ได้ดำเนินการสอบสวน ความผิดไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบที่ใช้สำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกล่าหา หรือการแต่งตั้งถอดถอนสำหรับผู้ถูกล่าหาตาม มาตรา ๑๐๕/๒๒ (๓) แล้วรายงานผลการดำเนินการ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการ และให้มีผลบังคับตามมาตรา ๑๒๗

เมื่อได้รับทราบรายงานตามวรรคหนึ่งแล้ว หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการเกี่ยวกับวินัยหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการแต่งตั้งถอดถอนนั้นไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจดำเนินการตามมาตรา ๑๓๐ วรรคสอง ก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นางชิ้นสุมน นิวาทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอแก้ไขความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ได้ดำเนินการสอบสวนความผิดไปตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับหรือระเบียบที่ใช้สำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้ถูกกล่าวหาหรือการแต่งตั้งถอดถอนสำหรับผู้ถูกกล่าวหา นั้นตามมาตรา ๑๐๕/๒๒ (๓) แล้วรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินการ และให้มีผลบังคับตามมาตรา ๑๒๗/๑๙” เนื่องจากในร่างมาตรา ๗๕/๑๙ เป็นเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนให้กับผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาเพื่อให้พิจารณาลงโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติและให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยตามกฎหมายหรือระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากเป็นการกล่าวหาเรื่องที่มีใช่เป็นความผิดร้ายแรงหรือการกล่าวหาในเรื่องที่มีได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้ว ก็ควรให้ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ดำเนินการทางวินัยกับผู้ถูกกล่าวหาเองได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งสำนวนการไต่สวนให้กับผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาเพื่อให้พิจารณาลงโทษทางวินัยแล้ว ก็ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยกับผู้ถูกกล่าวหาอีก จึงเสนอตัดความในร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๐๕/๒๖ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๐๕/๒๗

“มาตรา ๑๐๕/๒๗ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการของหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต อาจทำให้ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือการดำเนินการนั้นจะไม่เที่ยงธรรม คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจเรียกให้หน่วยงานนั้นรายงานหรือส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเองก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้มีความมุ่งหมายเพื่อป้องกันไม่ให้หน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ดำเนินการในลักษณะที่เป็นการกลั่นแกล้งผู้ถูกกล่าวหา

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อที่ประชุมคณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๐๕/๒๓ ให้ครอบคลุมถึงกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือการดำเนินการของหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอาจไม่เที่ยงธรรมแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องคงความในร่างมาตรานี้ไว้ ดังนั้น เสนอตัดความในมาตรา ๑๐๕/๒๗ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๑๐๕/๒๗ ออกทั้งมาตรา

หมวด ๔ การบังคับทางกฎหมาย

“หมวด ๔

การบังคับทางกฎหมาย”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดชื่อ

หมวด ๔ การบังคับทางกฎหมาย ออก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดชื่อหมวด ๔ การบังคับทางกฎหมาย ออก

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

“ส่วนที่ ๑

บททั่วไป”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดชื่อ

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป ออก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดชื่อส่วนที่ ๑ บททั่วไป ออก

มาตรา ๑๐๖

“มาตรา ๑๐๖ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าข้อกล่าวหาหรือผลการสอบสวนหรือไต่สวนคดีใดมีมูลให้ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงานและสำนวนการสอบสวนหรือสำนวนการไต่สวน และเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็นไปยัง

(๑) อัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีอาญาในศาลที่มีเขตอำนาจ กรณีข้อกล่าวหาเป็นเรื่องตาม มาตรา ๓๘ (๑) และ (๒)

(๒) อัยการสูงสุด เพื่อดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในศาลที่มีเขตอำนาจ กรณีข้อกล่าวหาเป็นเรื่องตามมาตรา ๓๘ (๓)

(๓) ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน หรือประธานคณะกรรมการที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานบุคคล ถ้าผลการไต่สวนปรากฏว่ามีมูลความผิดทางวินัย หรือมีมูลความผิดต้องให้พ้นจากตำแหน่ง เพื่อดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ และผู้ถูกกล่าวหามิใช่บุคคลตาม มาตรา ๕๖

(๔) ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินคดีกรณีจึงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชี

ทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีตามมาตรา ๙๘ หรือมาตรา ๑๓๔ แล้วแต่กรณี

(๕) ศาลฎีกา เพื่อดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง กรณีตามมาตรา ๓๘ (๕)

(๖) ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๔ กรณีตามมาตรา ๑๙ (๕) หรือมาตรา ๑๓๘

(๗) ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกเลิกหรือเพิกถอนสิทธิ หรือเอกสารสิทธิ กรณีตามมาตรา ๑๔๒

(๘) ศาลที่มีเขตอำนาจ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การส่งสำนวนหรือการเสนอเรื่องตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้ส่งไปพร้อมกับรายงานและเอกสารที่มีอยู่พร้อมทั้งความเห็น และสำเนาอิเล็กทรอนิกส์ ต่ออัยการสูงสุดหรือต่อศาลเพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๐๖ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๑

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๐๖ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๐๗

“มาตรา ๑๐๗ ในการดำเนินคดีอาญาหรือดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินในกรณี ผู้ถูกกล่าวหาเป็นอัยการสูงสุดในขณะที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจฟ้องคดีเอง หรือยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษา

ในการดำเนินคดีอาญากับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นข้าราชการทหารตามมาตรา ๑๐๖ (๑) ให้อัยการสูงสุด โดยถือเป็นอัยการทหารตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลทหาร หรือจะมอบหมายให้อัยการทหารเป็นผู้ฟ้องคดีแทนก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๐๗ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในหมวด ๔ การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนที่ ๑ การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๐๗ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๐๘

“มาตรา ๑๐๘ ในกรณีที่ประธานกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องฟ้องคดีเอง ให้แต่งตั้งผู้ว่าคดี ป.ป.ช. เป็นผู้ว่าคดีเพื่อดำเนินคดีในชั้นศาลก็ได้และให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานอัยการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

การว่าความในชั้นศาลให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. ซึ่งเป็นผู้ว่าคดีที่ได้รับแต่งตั้งที่มีสิทธิสวมเสื้อครุยเนติบัณฑิตต้องสวมเสื้อครุยนั้นด้วย

นอกจากมีอำนาจว่าความตามวรรคสองแล้ว ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกพยานหรือบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาให้ถ้อยคำหรือซักถามก็ได้ และให้มีอำนาจเป็นโจทก์ในการดำเนินคดีอาญา หรือดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ลงนามในคำฟ้องหรือคำคู่ความรวมถึงการว่าต่างหรือแก้ต่างในคดีที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ และให้มีอำนาจดำเนินคดีในชั้นศาลอุทธรณ์และศาลฎีกาด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๐๘ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๐๘ ออกทั้งมาตรา

ส่วนที่ ๒ การดำเนินคดีอาญา

“ส่วนที่ ๒

การดำเนินคดีอาญา”

ประเด็นการพิจารณา

คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดชื่อส่วนที่ ๒ การดำเนินคดีอาญา ออก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดชื่อส่วนที่ ๒ การดำเนินคดีอาญา ออก

มาตรา ๑๐๙

“มาตรา ๑๐๙ เมื่อจะมีการฟ้องคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๑๐๖ (๑) หรือมาตรา ๑๐๗ แล้วแต่กรณี ให้หัวหน้าพนักงานไต่สวนหรือพนักงานไต่สวน ดำเนินการ ดังนี้

(๑) มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปรายงานตัวต่อบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมายตามวันเวลาที่กำหนด

(๒) ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ไปรายงานตัวตามกำหนด เมื่อมีพฤติการณ์ในการขอให้ศาลออกหมายจับหรือมีเหตุที่จะออกหมายจับ เพื่อให้ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาดำเนินคดีก็ให้ดำเนินการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลออกหมายจับและจับผู้ถูกกล่าวหามาดำเนินคดีต่อไป

การจับ ให้แจ้งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการจับ หรือร่วมกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจดำเนินการจับ เพื่อส่งให้อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ฟ้องคดี

ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีหน้าที่ดำเนินการจัดการตามหมายจับและให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน หัวหน้าพนักงานไต่สวน และพนักงานไต่สวน

ในกรณีที่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหาตามหมายจับ ให้รีบส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาเพื่อฟ้องต่อศาลโดยเร็ว ในกรณีที่ไม้อาจส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลได้ทันที ก็ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาไว้ได้เท่าที่จำเป็น โดยให้ส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาไปยังสถานีตำรวจ เพื่อรอส่งตัวผู้ถูกกล่าวหาในการฟ้องคดีต่อไป การดำเนินคดีอาญา”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๐๙ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๐๙ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๐

“มาตรา ๑๑๐ ในการควบคุมตัวผู้ถูกกล่าวหาและการปล่อยชั่วคราว ให้หัวหน้าพนักงานไตสวนหรือพนักงานไตสวน หรือบุคคลที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย หรืออัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี เป็นผู้ มีอำนาจพิจารณา ทั้งนี้ ให้นำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการปล่อยชั่วคราว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๑๐ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๐ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๑

“มาตรา ๑๑๑ เมื่ออัยการสูงสุดได้รับสำนวนคดีอาญาตามมาตรา ๑๐๖ (๑) ไว้แล้ว

(๑) ในกรณีที่เป็นการดำเนินคดีกับบุคคลตามมาตรา ๕๖ ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

(๒) ในกรณีที่เป็นการดำเนินคดีกับบุคคลอื่นนอกจาก (๑) ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยให้ถือว่าสำนวนการไตสวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ให้อัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตามวรรคหนึ่ง (๒) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับสำนวนคดีดังกล่าวและหากพ้นระยะเวลาเก้าสิบวันแล้วให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเรียกสำนวนคืนเพื่อฟ้องคดีเองได้ เว้นแต่ภายในระยะเวลาดังกล่าวอัยการสูงสุดมีความเห็นว่าสำนวนคดียังมีข้อไม่สมบูรณ์ก็ให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๑๒ ต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๑๑ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๒

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๑ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๒

“มาตรา ๑๑๒ ในกรณีที่อัยการสูงสุดเห็นว่า ส่วนงานการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ยังไม่สมบูรณ์พอที่จะดำเนินคดีได้ ให้แจ้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ เพื่อร่วมกันตั้งคณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง โดยให้ระบุข้อที่ไม่สมบูรณ์นั้นให้ครบถ้วนในคราวเดียวกัน

การตั้งคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้มีผู้แทนจากแต่ละฝ่ายจำนวนฝ่ายละเท่ากันเพื่อดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐานให้สมบูรณ์ภายในเก้าสิบวัน แล้วส่งให้อัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีต่อไป

กรณีคณะทำงานพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันตามวรรคสอง หรือเป็นกรณีคณะทำงานเห็นว่าส่วนงานการไต่สวนไม่สมบูรณ์พอที่จะฟ้องคดี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจพิจารณาว่าจะเรียกส่วนงานการไต่สวนจากอัยการสูงสุดเพื่อยื่นฟ้องคดีเองหรือไม่ก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๑๒ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๒

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๓

“มาตรา ๑๑๓ ในกรณีที่ศาลพิพากษายกฟ้องในคดีที่อัยการสูงสุดเป็นโจทก์ หากอัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่อุทธรณ์หรือไม่ฎีกาให้อัยการสูงสุดมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลาอุทธรณ์หรือฎีกาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจใช้สิทธิอุทธรณ์หรือฎีกาได้ตามที่เห็นสมควร”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๑๓ ออกทั้งมาตรา เพื่อนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๔

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๓ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๔

“มาตรา ๑๑๔ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. ต้องยื่นคำร้องต่อศาลหรือมีอำนาจฟ้องคดีเอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือประธานกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี จะพิจารณามอบหมายให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. เป็นผู้ว่าคดี ดำเนินการว่าความหรือดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นศาลแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๑๐๘ ก็ได้ หรือจะพิจารณาแต่งตั้งทนายความเพื่อดำเนินคดีแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ให้ผู้ว่าคดี ป.ป.ช. ที่ได้รับมอบหมายและแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจว่าความหรือดำเนิน กระบวนการพิจารณาในชั้นศาลได้”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัด ความในร่างมาตรา ๑๑๔ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๕

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๔ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๕

“มาตรา ๑๑๕ ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองประทับฟ้องตาม มาตรา ๑๑๑ (๑) ให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าจะมีคำพิพากษา เว้นแต่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหาผิดหรือการกระทำความผิดตามที่ถูก กล่าวหา แล้วแต่กรณี ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้

ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับ เลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และ ไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ

การพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้นำสำนวนการไต่สวน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหลักในการพิจารณาโดยใช้ระบบไต่สวน และเพื่อประโยชน์แห่งความ ยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

การพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่ง ดังกล่าว รวมทั้งการได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่น

การดำเนินคดีตามมาตรานี้ ให้นำมาใช้บังคับกับการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นในศาลอาญา คดีทุจริตและประพฤติมิชอบตามมาตรา ๑๑๑ (๒) ด้วย และให้นำมาใช้บังคับกับการพิจารณาพิพากษาคดี ของศาลทหารด้วยโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัด ความในร่างมาตรา ๑๑๕ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๖

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๑๑๕ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๖

“มาตรา ๑๑๖ กรณีที่มีการฟ้องคดีอาญาผู้ถูกกล่าวหาต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี หากการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายในทางทรัพย์สินหรือเป็นการละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ หรือบุคคลอื่น อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. แล้วแต่กรณี อาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนการกระทำหรือคำสั่งอันมิชอบที่เป็นการละเมิดนั้นก็ได้

สำหรับความเสียหายตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องกับความเสียหายนั้นชดเชยค่าเสียหายตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้นต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๑๖ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๗

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๑๑๖ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๗

“มาตรา ๑๑๗ เมื่อความปรากฏจากการไต่สวนว่า ผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิด ได้ใช้หรือได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ เนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ อาจร้องขอให้ศาลริบทรัพย์สินดังต่อไปนี้ เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการกระทำความผิด หรือจากการเป็นผู้ใช้ ผู้สนับสนุน หรือผู้โฆษณาหรือประกาศให้ผู้อื่นกระทำความผิด

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่ายโอน ด้วยประการใดๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) หรือ (๒)

(๔) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๑๗ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๘

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๑๑๗ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๘

“มาตรา ๑๑๘ บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้ร้องขอให้ศาลริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจช่วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มาจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้มาจากการกระทำความผิดหรือความผิดในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่น

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่ได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิดหรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

(๕) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่ายโอนด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๑๘ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑๘ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑๙

“มาตรา ๑๑๙ ในการร้องขอให้ศาลริบทรัพย์สินตามมาตรา ๑๑๗ และมาตรา ๑๑๘ คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจคำนวณมูลค่าของทรัพย์สินนั้นในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ทรัพย์สินนั้นมา หรือมูลค่าของทรัพย์สินนั้นในขณะที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดแล้วแต่ว่ามูลค่าในขณะใดจะมากกว่ากัน และขอให้ศาลสั่งให้ชำระเงินหรือสั่งให้ริบทรัพย์สินอื่นของผู้กระทำความผิดแทนตามมูลค่าดังกล่าวภายในเวลาที่ศาลกำหนด

ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินเนื่องจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ แต่คำพิพากษายังไม่ถึงที่สุดให้เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินดังกล่าวจนกว่าคดีถึงที่สุด หรือศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการเก็บรักษาและจัดการทรัพย์สินให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๑๙ ออกทั้งมาตรา โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๗๕/๙

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๑๑๙ ออกทั้งมาตรา

ส่วนที่ ๓ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน

“ส่วนที่ ๓

การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดชื่อ ส่วนที่ ๓ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินออก และตัดความในร่างมาตรา ๑๒๐ ร่างมาตรา ๑๒๑ ร่างมาตรา ๑๒๒ ร่างมาตรา ๑๒๓ ร่างมาตรา ๑๒๔ ร่างมาตรา ๑๒๕ และร่างมาตรา ๑๒๖ ออกทั้งหมด โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในหมวด ๕ การดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สิน ส่วนที่ ๒ การดำเนินการกรณีร่ำรวยผิดปกติ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๑๐๕/๓ ถึงร่างมาตรา ๑๐๕/๑๗

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดชื่อส่วนที่ ๓ การดำเนินคดีร้องขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดิน ออก และตัดความในร่างมาตรา ๑๒๐ ร่างมาตรา ๑๒๑ ร่างมาตรา ๑๒๒ ร่างมาตรา ๑๒๓ ร่างมาตรา ๑๒๔ ร่างมาตรา ๑๒๕ และร่างมาตรา ๑๒๖ ออกทั้งหมด

ส่วนที่ ๔ การดำเนินการทางวินัย

“ส่วนที่ ๔

การดำเนินการทางวินัย”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดชื่อ ส่วนที่ ๔ การดำเนินการทางวินัย ออก และตัดความในร่างมาตรา ๑๒๗ ร่างมาตรา ๑๒๘ ร่างมาตรา ๑๒๙ ร่างมาตรา ๑๓๐ ร่างมาตรา ๑๓๑ ร่างมาตรา ๑๓๒ และร่างมาตรา ๑๓๓ ออกทั้งหมด โดยนำหลักการ ไปบัญญัติไว้ในหมวด ๔ การดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนที่ ๒ การดำเนินการทางวินัยกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตั้งแต่ร่างมาตรา ๗๕/๑๙ ถึงร่างมาตรา ๗๕/๒๒

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดชื่อส่วนที่ ๔ การดำเนินการทางวินัย ออก และตัดความในร่างมาตรา ๑๒๗ ร่างมาตรา ๑๒๘ ร่างมาตรา ๑๒๙ ร่างมาตรา ๑๓๐ ร่างมาตรา ๑๓๑ ร่างมาตรา ๑๓๒ และร่างมาตรา ๑๓๓ ออกทั้งหมด

ส่วนที่ ๕ การดำเนินคดีกรณีจิตใจไม่เย็นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน

“ส่วนที่ ๕

การดำเนินคดีกรณีจิตใจไม่เย็นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดชื่อ ส่วนที่ ๕ การดำเนินคดีกรณีจิตใจไม่เย็นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ออก และตัดความในร่างมาตรา ๑๓๔ และร่างมาตรา ๑๓๕ ออกทั้งหมด โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๐๕/๑ ถึงร่างมาตรา ๑๐๕/๒

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดชื่อส่วนที่ ๕ การดำเนินคดีกรณีจิตใจไม่เย็นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ออก และตัดความในร่างมาตรา ๑๓๔ และร่างมาตรา ๑๓๕ ออกทั้งหมด

ส่วนที่ ๖ การฝ่าฝืนทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

“ส่วนที่ ๖

การฝ่าฝืนทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดชื่อ ส่วนที่ ๖ การฝ่าฝืนทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ออก และตัดความในร่างมาตรา ๑๓๖ ร่างมาตรา ๑๓๗ ร่างมาตรา ๑๓๘ และร่างมาตรา ๑๓๙ ออกทั้งหมด โดยนำหลักการไปบัญญัติไว้ในหมวด ๓ การดำเนินการกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งเฉพาะ ส่วนที่ ๒ การดำเนินคดีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ร่างมาตรา ๗๕/๑๐

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดชื่อส่วนที่ ๖ การฝ่าฝืนทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงหรือบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ออก และตัดความในร่างมาตรา ๑๓๖ ร่างมาตรา ๑๓๗ ร่างมาตรา ๑๓๘ และร่างมาตรา ๑๓๙ ออกทั้งหมด

ส่วนที่ ๗ การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

“ส่วนที่ ๗

การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดชื่อ ส่วนที่ ๗ การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ออก และตัดความในร่างมาตรา ๑๔๐ ร่างมาตรา ๑๔๑ ร่างมาตรา ๑๔๒ และร่างมาตรา ๑๔๓ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดชื่อส่วนที่ ๗ การเพิกถอนสิทธิหรือการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ออก และตัดความในร่างมาตรา ๑๔๐ ร่างมาตรา ๑๔๑ ร่างมาตรา ๑๔๒ และร่างมาตรา ๑๔๓ ออกทั้งหมด

หมวด ๘ การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

“หมวด ๘

การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริต”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๘ การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙๔/๒

“มาตรา ๙๔/๒ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๙๔/๑ มาตรา... มาตรา... ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้มีเงินเดือนและตำแหน่งประจำ

ระยะเวลาการยื่น แบบรายการ หลักเกณฑ์ วิธีการยื่นและการเก็บรักษาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องคำนึงถึงการตรวจสอบได้ ความสะดวก และไม่สร้างภาระจนเกินจำเป็น

ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสาม

บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาไว้ที่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่ และให้ถือเป็นความลับในราชการที่จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่จะส่งมอบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องขอ หรือเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๙๔/๑ หรือเมื่อมีกรณีที่จะต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า หากเจ้าหน้าที่ของรัฐไปปฏิบัติหน้าที่หรือเป็นกรรมการหรือเป็นอนุกรรมการในหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นซึ่งมิใช่ต้นสังกัดแล้ว จะต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสามได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการยื่นและการเก็บรักษาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาไว้แล้ว และเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๙๔/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๙๔/๒ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๙๔/๑ มาตรา... มาตรา... ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้มีเงินเดือนและตำแหน่งประจำ

ระยะเวลาการยื่น แบบรายการ หลักเกณฑ์ วิธีการยื่นและการเก็บรักษาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องคำนึงถึงการตรวจสอบได้ ความสะดวก และไม่สร้างภาระจนเกินจำเป็น

ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสาม

อยู่เดิมส่งมอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นให้แก่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไปสังกัดใหม่ ทั้งนี้ ภายในสามเดือนนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นพ้นจากหน่วยงานของรัฐนั้น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๙๔/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๙๔/๒ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๙๔/๑ มาตรา... มาตรา ... ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อหัวหน้าส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดหรือปฏิบัติงานอยู่

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีเงินเดือนและตำแหน่งประจำ

ระยะเวลาการยื่น แบบรายการ หลักเกณฑ์ วิธีการยื่นและการเก็บรักษาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งตั้งข้อบังคับซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ตราลงแล้ว และให้สร้างภาระจนเกินสมควรเกินในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตราดังกล่าวดำรงตำแหน่งหลายตำแหน่ง ให้ยื่นบัญชีทรัพย์สินสำหรับตำแหน่งที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นประจำเพียงตำแหน่งเดียว

ให้หนชทรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาทรงพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาไว้ที่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่ และให้ถือเป็นความลับในราชการที่จะเปิดเผยมิได้ เว้นแต่จะส่งมอบให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องขอ หรือเมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๙๔/๑ หรือเมื่อมีกรณีที่จะต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

บัญชีทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับไว้ที่หนชทของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่ และให้ถือเป็นคดียุติการที่ระงับคดีได้ เว้นแต่จะส่งมอบให้คณะกรรมาการ ป/ป/ช/ ตามที่ คณะกรรมาการ ป/ป/ช/ ร้องขอ หรือเมื่อคณะกรรมาการ ป/ป/ช/ ตัดหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรค ๙๔/๑ หรือเมื่อมีกรณีที่จะตั้งข้อหาในพระราชกฤษฎีกาซึ่งตั้งข้อบังคับซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ตราลงแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่ผู้นั้นสังกัดอยู่เดิมส่งมอบบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของผู้นั้นให้แก่หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไปสังกัดใหม่ ทั้งนี้ ภายในสามเดือนนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นพ้นจากหน่วยงานของรัฐนั้น

ระยะเวลาการยื่น แบบรายการ หลักเกณฑ์ วิธีการยื่นและการเก็บรักษาบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องคำนึงถึงการตรวจสอบได้ ความสะดวก และไม่สร้างภาระจนเกินจำเป็น ในพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะยกเว้นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จ้างมาเป็นการชั่วคราวหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบางประเภท ให้ไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตราหนึ่งก็ได้

ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหก”

มาตรา ๑๔๔

“มาตรา ๑๔๔ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าคดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ การร่ำรวยผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการให้มีมาตรการในการคุ้มครองบุคคลดังกล่าว โดยให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวเป็นพยานที่มีสิทธิ

ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญา ทั้งนี้ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอความเห็นด้วยว่าสมควรใช้มาตรการทั่วไปหรือมาตรการพิเศษตามกฎหมายดังกล่าวสำหรับบุคคลเหล่านั้นด้วย

ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือสามี ภรรยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้น มีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ร่างมาตรานี้มีความเห็นจากการสัมมนารับฟังความคิดเห็นของประชาชนเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ ดังนี้ ๑) ควรให้ประชาชนฟ้องร้องคดีได้และให้มีมาตรการในการกันบุคคลไว้เป็นพยาน และมีมาตรการในการคุ้มครองพยานด้วย ๒) ควรมีมาตรการที่เหมาะสมในการคุ้มครองผู้ร้องเรียน ผู้แจ้งเบาะแสที่มีประสิทธิภาพ และต้องรักษาความลับของผู้แจ้งเบาะแสและผู้ร้องเรียนด้วย ๓) ต้องสร้างหลักประกันในการคุ้มครองพยานให้ชัดเจนทั้งทางอาญา ทางแพ่ง ทางวินัยและทางปกครอง ๔) ควรกำหนดค่าตอบแทนพยานให้เหมาะสม ๕) ควรคุ้มครองพยานตั้งแต่ที่มีการแจ้งเบาะแส และควรคุ้มครองญาติของพยานด้วย ๖) ควรให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ใช้มาตรการปกป้องคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสในขณะลงพื้นที่ไปดูสถานที่จริงด้วย ๗) คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจใช้มาตรการปกป้องคุ้มครองพยานจากมูลนิธิเครือข่ายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันร่วมกับทหาร และ ๘) ในการคุ้มครองพยาน คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องร่วมมือกับทุกภาคส่วน และจากเว็บไซต์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ มีความเห็นของบุคคลทั่วไปสรุปได้ ดังนี้ ๑) ควรมีมาตรการและกลไกในการดูแลรักษาพยานหลักฐานอย่างเหมาะสม เพื่อไม่ให้พยานหลักฐานสูญหาย หรือตกไปอยู่กับผู้ถูกกล่าวหา และควรมีมาตรการในการป้องกันมิให้เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหาในทางคดีด้วย และ ๒) ควรกำหนดให้มีการคุ้มครองพยานให้ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งด้านอาญา แพ่ง และทางปกครอง และควรกำหนดห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาของพยานลงโทษ หรือกลั่นแกล้งด้วยวิธีการใด ๆ

ประธานกรรมการสอบถามว่า สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มีหลักการอย่างไร

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดหลักการว่า ในกรณีที่พยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัย อาจจัดให้มีมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยานได้ แต่หากเป็นพยานในความผิดพิเศษ เช่น คดียาเสพติด พยานอาจได้รับการคุ้มครองตามมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยานได้ ซึ่งจะมีมาตรการคุ้มครองพยานที่เคร่งครัดมากกว่า

ประธานกรรมการสอบถามว่า บุคคลใดมีหน้าที่จัดให้มีมาตรการคุ้มครองพยาน

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า หากใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา หรือพนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา ต้องยื่นคำร้อง

ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้มีการใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน แต่หากจะใช้มาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยาน พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา ศาล หรือสำนักงานคุ้มครองพยาน อาจจัดให้พยานอยู่ในความคุ้มครองตามที่เห็นเป็นการสมควร หรือตามที่พยานหรือบุคคลอื่นใด ซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องได้ร้องขอ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๔๕ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดมาตรการคุ้มครองพยานมิให้เกิดอันตรายแก่พยานรวมตลอดทั้งมาตรการรักษาความลับให้แก่ผู้เป็นพยาน ในมาตรการดังกล่าวจะกำหนดให้มีการจ่ายค่าที่อยู่หรือค่าเดินทางหรือค่าใช้จ่ายอื่นที่จำเป็นด้วยก็ได้ โดยการคุ้มครองพยานนี้ให้หมายความรวมถึงผู้ให้ข้อมูล หรือผู้ชี้เบาะแสด้วยและให้กระทำได้เมื่อได้รับคำร้องขอจากบุคคลดังกล่าว

ประธานกรรมการสอบถามว่า ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ บุคคลใดเป็นผู้ริเริ่มหรืออนุมัติให้มีการคุ้มครองพยาน และบุคคลใดเป็นผู้ดำเนินการคุ้มครองพยาน

นางชิ้นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๖ วรรคหนึ่ง กำหนดมาตรการทั่วไปในการคุ้มครองพยานไว้ว่า “ในกรณีที่พยานอาจไม่ได้รับความปลอดภัย พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา ศาล หรือสำนักงานคุ้มครองพยาน แล้วแต่กรณี อาจจัดให้พยานอยู่ในความคุ้มครองตามที่เห็นเป็นการสมควร หรือตามที่พยานหรือบุคคลอื่นใด ซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้องได้ร้องขอ และในกรณีจำเป็นบุคคลดังกล่าวจะขอให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นช่วยให้ความปลอดภัยได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ ต้องได้รับความยินยอมของพยานด้วย” สำหรับกรณีมาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๙ กำหนดว่า “เมื่อปรากฏแน่ชัดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าพยานจะไม่ได้รับความปลอดภัย พยานหรือบุคคลอื่นใดซึ่งมีประโยชน์เกี่ยวข้อง พนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา พนักงานผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา หรือพนักงานผู้มีอำนาจฟ้องคดีอาญา อาจยื่นคำร้องต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อขอใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน ทั้งนี้ ต้องได้รับความยินยอมของพยานด้วย และเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมได้รับคำร้องแล้ว ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย พิจารณาสั่งการโดยด่วน ถ้ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าพยานจะไม่ได้รับความปลอดภัย ก็ให้สั่งให้ใช้มาตรการพิเศษในการคุ้มครองพยาน”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าคดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อปฏิบัติหน้าที่ ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนหรือผู้ปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ หรือ ผู้ปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลดังกล่าว หรือ ผู้ปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ หรือ ผู้ปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ โดยให้ ผู้ปฏิบัติงานของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานที่มีสิทธิได้รับทราบข้อมูลดังกล่าวโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญามาใช้บังคับโดย

นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ กล่าวว่า กรณีที่มีการกล่าวหาหรือแจ้งเบาะแสว่ามีการกระทำทุจริต ในท้ายที่สุดคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรืออัยการสูงสุดจะเป็นโจทก์ฟ้องคดี จึงไม่มีเหตุผลใดที่จะต้องเรียกให้ผู้กล่าวหาหรือผู้แจ้งเบาะแสไปเป็นพยานในคดี

นายอธิคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า โดยปกติคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรืออัยการสูงสุดจะไม่ยื่นคำร้องต่อศาลให้หมายเรียกผู้กล่าวหาหรือผู้แจ้งเบาะแสไปเป็นพยานในคดี แต่หากจำเป็นหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าบุคคลใดเป็นผู้กล่าวหาหรือผู้แจ้งเบาะแส ส่วนใหญ่จะยื่นคำร้องต่อศาลให้หมายเรียกผู้กล่าวหาหรือผู้แจ้งเบาะแสไปเป็นพยานในคดีด้วย

นายเจียรชัย ณ นคร กรรมการ กล่าวว่า เมื่อคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาล ผู้ที่มีหน้าที่ดำเนินการหลักในคดี คือ อัยการสูงสุดหรือคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งเป็นโจทก์ในคดี โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้กล่าวหาหรือผู้แจ้งเบาะแสเข้ามาในคดี

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสามและวรรคสี่ ดังนี้

“ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือสามี ภรรยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นหรือทายาท มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วย

ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองช่วยเหลือตามวรรคหนึ่งหรือค่าทดแทนตามวรรคสาม ให้จ่ายจากเงินรายได้ของสำนักงาน”

นายอธิคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า หากสามารถตรวจสอบได้ว่าบุคคลใดเป็นผู้แจ้งเบาะแส การกำหนดห้ามศาลหรือผู้ถูกกล่าวหาเรียกผู้แจ้งเบาะแสเป็นพยานในคดีเป็นเรื่องที่กระทำได้ยาก

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า โดยปกติบันทึกคำเบิกความหรือบันทึกคำให้การของพยานสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิดในคดีได้ ดังนั้น บันทึกคำเบิกความหรือบันทึกคำให้การของพยานที่ให้ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในศาลได้ โดยไม่จำเป็นต้องออกหมายเรียกให้พยานหรือผู้แจ้งเบาะแสต้องไปเบิกความในชั้นการพิจารณาของศาลอีก

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดที่มาของรายได้ของสำนักงาน ป.ป.ช. ไว้หรือไม่

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดที่มาของรายได้ของสำนักงาน ป.ป.ช. ไว้แล้วในร่างมาตรา ๑๗๓/๒

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เสนอว่า ควรมีการบัญญัติกฎหมายเพื่อให้เกิดช่องทางการแจ้งเบาะแสในการกระทำผิด การทุจริตคอร์รัปชันหรือการกระทำต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ ในลักษณะเดียวกับ Whistleblower ในประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นมาตรการที่สนับสนุนให้ประชาชนนำข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำผิดมาเปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อให้มีการสอบสวนหาข้อเท็จจริงหรือนำมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ นอกจากนี้ มาตรการในการ

คุ้มครองพยานควรให้ความสำคัญกับการเก็บรักษาความลับของพยานหรือผู้แจ้งเบาะแส รวมทั้งการคุ้มครองเรื่องการแต่งตั้งหรือโยกย้ายตำแหน่งในกรณีที่พยานหรือผู้แจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการกระทำทุจริต เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การนำเรื่อง Whistleblower ของประเทศอังกฤษมาบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เป็นกรณีที่กระทำได้อย่าง แต่อาจบัญญัติได้เพียงว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องจัดให้มีมาตรการหรือกลไกในการจูงใจให้ประชาชนทั่วไป ช่วยแจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำหรับมาตรการช่วยเหลือพยานหรือผู้แจ้งเบาะแส คณะกรรมการได้กำหนดไว้แล้วว่าให้กันตัวบุคคลที่แจ้งเบาะแสในการกระทำทุจริตไว้เป็นพยาน และห้ามเปิดเผยชื่อของผู้กล่าวหาหรือผู้แจ้งเบาะแส

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖ ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดมาตรการพิเศษเพื่อคุ้มครองพยานได้ เช่น เปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล และหลักฐานทางทะเบียนที่สามารถระบุตัวพยาน รวมทั้งการดำเนินการเพื่อกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามคำขอของพยาน ย้ายที่อยู่หรือ จัดหาที่พักอันเหมาะสมให้ เป็นต้น แต่หากจะนำรายละเอียดดังกล่าวมาบัญญัติไว้อย่างชัดเจนในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อาจไม่เหมาะสม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าคดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อปฏิบัติหน้าที่ ตำรวจหรือ สืบคดี หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อตำรวจเห็นควรขอพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ นี้ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำเห็นควรให้มี มาตรการในคดีคุ้มครองบุคคลดังกล่าว โดยให้ที่ขอให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลดังกล่าวเป็นพยานที่มี สิทธิได้รับคุ้มครองด้วยโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญามาใช้บังคับโดย อนุโลม ทั้งนี้ ให้ตำรวจ ป.ป.ช./ เสนอขอเห็นด้วยขอสงวนไว้ซึ่งมาตรการทั่วไปหรือมาตรการ พิเศษตามกฎหมายว่าด้วยคดีสำหรับบุคคลเหล่านั้นด้วย และให้อำนาจของรัฐมนตรีตามกฎหมายดังกล่าว เป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนด มาตรการอื่นใดที่สมควรเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ที่จะต้องได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือ และมีอำนาจสั่ง ให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นช่วยดำเนินการตามที่จำเป็นได้”

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้ที่แก้ไขเพิ่มเติม มีเจตนารมณ์ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ดำเนินการจัดให้มีมาตรการคุ้มครองพยานด้วยตนเองใช่หรือไม่ เนื่องจากตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองพยานในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๕๖ จะกำหนดให้สำนักงานคุ้มครองพยานเป็นผู้ดำเนินการหลัก ซึ่งในการ จัดให้มีมาตรการคุ้มครองพยานมีรายละเอียดที่ต้องดำเนินการจำนวนมาก จึงอาจจำเป็นต้องเพิ่มบุคลากร ให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่จำเป็นต้องเพิ่มบุคลากรให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการ คุ้มครองพยาน เพียงแต่กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดมาตรการอื่นใดที่สมควรเพื่อให้

เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ที่จะต้องได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือ และมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นช่วยดำเนินการตามที่จำเป็นได้ก็เพียงพอแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๔ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าคดีใดสมควรจัดให้มีมาตรการคุ้มครองช่วยเหลือแก่ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้ที่แจ้งเบาะแสหรือข้อมูลใดเกี่ยวกับการทุจริตต่อปฏิบัติหน้าที่ ตำรวจหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่ ทหารหรือตำรวจติดต่อกับประชาชน หรือข้อมูลอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อตำรวจเห็นสมควรสมควรช่วยเหลือผู้ปฏิบัติหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. สั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตำรวจหรือหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ โดยให้ตำรวจให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลดังกล่าวเป็นหน่วยงานที่มีสิทธิได้รับคุ้มครองโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช./เสนอต่อกรมเห็นด้วยต่อกรมไม่สมควรตำรวจทั่วไปหรือกรมตำรวจพิเศษตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ และให้อำนาจของรัฐมนตรีตามกฎหมายดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการดังกล่าวให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจกำหนดมาตรการอื่นใดที่สมควรเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ที่จะต้องได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือ และมีอำนาจสั่งให้เจ้าพนักงานตำรวจหรือเจ้าหน้าที่อื่นช่วยดำเนินการตามที่จำเป็นได้

ในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด ของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นหรือทายาท มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วย คุ้มครองพยานในคดีอาญา การดำเนินการตามวรรคหนึ่งต้องได้รับความยินยอมจากจากผู้ที่จะได้รับความคุ้มครองหรือช่วยเหลือก่อน

ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียง ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับบุคคลดังกล่าว เพราะมีการกระทำผิดอาญาโดยเจตนา เนื่องจากการดำเนินการหรือการให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้บุคคลนั้นหรือทายาท มีสิทธิยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อขอรับค่าตอบแทนเท่าที่จำเป็นและสมควรตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยานในคดีอาญาด้วย

ค่าใช้จ่ายในการคุ้มครองช่วยเหลือตามวรรคหนึ่งหรือค่าทดแทนตามวรรคสาม ให้จ่ายจากเงินรายได้ของสำนักงาน”

มาตรา ๑๔๕

“มาตรา ๑๔๕ ในการไต่สวนข้อเท็จจริงกรณีที่มีการกล่าวหาว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติหรือการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินหรือหนี้สินของบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน หากผู้ใดชี้ชื่อแจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกตรวจสอบรวมทั้งตัวการ ผู้ใช้หรือผู้สนับสนุนต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. และการชี้ชื่อแจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือ

ข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นผลให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกตินั้นตกเป็นของแผ่นดินโดยคำสั่งถึงที่สุดของศาลแล้ว ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินสินบนตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ร่างมาตรานี้มีความเห็นจากการสัมมนารับฟังความคิดเห็นของประชาชนเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ ว่า ควรกำหนดให้มีรางวัลนำจับแก่ผู้แจ้งเบาะแสด้วย และคณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตั้งข้อสังเกตว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นหน่วยงานตรวจสอบ ไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สิน ดังนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสามารถให้สินบนได้หรือไม่ ทั้งนี้ ควรเปรียบเทียบเรื่องดังกล่าวกับหน่วยงานปราบปรามการทุจริตของประเทศอื่นเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย และควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของประชาชนในฐานะพลเมืองของรัฐที่ต้องช่วยกันรักษาผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ผู้แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ถูกตรวจสอบอันเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวกับร่ำรวยผิดปกติ มีสิทธิได้รับเงินสินบนหรือรางวัลนำจับ อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากจะเกิดการสร้างสถานการณ์เพื่อให้มีการจับกุมผู้กระทำความผิดโดยมุ่งหวังจะได้รับเงินสินบนหรือรางวัลนำจับเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ควรตัดความในร่างมาตรานี้ออกเพื่อให้สอดคล้องกับข้อสังเกตของคณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๔๕ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๔๖

“มาตรา ๑๔๖ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่าการดำเนินการหรือให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลของบุคคลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างยิ่ง และสมควรได้รับยกย่องให้เป็นแบบอย่างแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนโดยทั่วไป ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนเพื่อประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน และระดับตำแหน่งให้แก่บุคคลนั้นตามอำนาจหน้าที่”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา เนื่องจากขัดต่อหลักการไม่เปิดเผยข้อมูลผู้แจ้งเบาะแส

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๔๖ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๔๗

“มาตรา ๑๔๗ ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเมื่อบุคคลนั้นร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าหากยังคงปฏิบัติหน้าที่ในสังกัดเดิมต่อไป อาจถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อันเนื่องจากการกล่าวหาหรือการให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลนั้น และคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้วเห็นว่ามิพยานหลักฐานเบื้องต้นอันควรเชื่อได้ว่าน่าจะมี

เหตุดังกล่าว ให้เสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครองหรือมีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรต่อไป และอาจเสนอให้มีการกำหนดตำแหน่งและสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อคุ้มครองบุคคลนั้น ในหน่วยงานของรัฐอื่นที่ไม่ต่ำกว่าระดับและตำแหน่งที่บุคคลดังกล่าวเคยดำรงตำแหน่งอยู่เดิม”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะกรรมการธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า การกำหนดหลักการในร่างมาตรา ๑๔๗ สะท้อนให้เห็นว่า มาตรการคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลแก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในปัจจุบันยังไม่สามารถปฏิบัติได้จริง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้สร้างกลไกเพื่อคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสโดยกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. จัดให้มีระบบในการจัดแจ้งชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาไว้ในทะเบียนที่รักษาไว้เป็นความลับ และไม่ว่ากรณีใดจะเปิดเผยทะเบียนดังกล่าวมิได้ และให้ลบชื่อและที่อยู่ของผู้กล่าวหาออกจากหนังสือกล่าวหาในส่วนหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๔๗ เป็นบทบัญญัติที่มีไว้สำหรับกรณีมีความจำเป็นเพื่อให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็นผู้แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำทุจริตต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อย่างไรก็ตาม เมื่อนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้ความคุ้มครองหรือมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำทุจริตภายในหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัด คำสั่งของนายกรัฐมนตรีดังกล่าวจะมีการเผยแพร่ต่อสาธารณะ ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลนั้น ถูกเปิดเผยทันที

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมีบทบัญญัติที่เป็นมาตรการคุ้มครองข้าราชการพลเรือนที่ให้ข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำในฐานะพยานต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวน หรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการอันเป็นประโยชน์และเป็นผลดียิ่งต่อทางราชการ ผู้บังคับบัญชาอาจพิจารณาให้บำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษได้ หรือในกรณีข้าราชการพลเรือนผู้ใดอยู่ในฐานะที่อาจจะถูกกล่าวหาว่าร่วมกระทำผิดวินัยกับข้าราชการอื่น ให้ข้อมูลต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำต่อบุคคลหรือคณะบุคคลเกี่ยวกับการกระทำผิดวินัยที่ได้กระทำมา จนเป็นเหตุให้มีการสอบสวนพิจารณาทางวินัยแก่ผู้เป็นต้นเหตุแห่งการกระทำผิด ผู้บังคับบัญชาอาจใช้ดุลพินิจกันผู้นั้นไว้เป็นพยานหรือพิจารณาลดโทษทางวินัยตามควรแก่กรณีได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า มาตรการหรือกลไกในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนนั้น เป็นมาตรการหรือกลไกที่ใช้คุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐภายในหน่วยงาน แต่มาตรการหรือกลไกที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๔๗ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เมื่อนายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้ความคุ้มครองหรือมีมาตรการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำทุจริตภายในหน่วยงานที่ตนสังกัด คำสั่งของนายกรัฐมนตรีดังกล่าวจะถูกเผยแพร่ต่อสาธารณะทำให้ข้อมูลของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลนั้น ถูกเปิดเผยและไม่เป็นความลับอีกต่อไป ดังนั้น ควรมีการยกร่างบทบัญญัติมาตราขึ้นใหม่โดยมีสาระสำคัญว่า ไม่ว่าจะกรณีจะเป็นประการใดในการแถลงข่าว หรือการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียน ห้ามมิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่นายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้ความคุ้มครองหรือมีมาตรการคุ้มครอง ทั้งนี้ มอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ดำเนินการยกเว้นบทบัญญัติแล้ว
นำเสนอที่ประชุมพิจารณา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๗ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๗/๑

“มาตรา ๑๔๗/๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดแต่ได้ชี้ช่อง
แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่
ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้ทำเป็นหนังสือถึงผู้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชาลงนาม
รับรอง หรือทำเป็นหนังสือปิดผนึกถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้แจ้งพ้นจากความรับผิด”

ประเด็นการพิจารณา

นายอธิคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า ความว่า “พ้นจาก
ความรับผิด” จะต้องเป็นกรณีที่ผู้นั้นมีเหตุจำเป็นที่ต้องลงมือกระทำการอันเป็นความผิดต่อกฎหมาย เช่น
การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย เป็นต้น ในทางทฤษฎีกฎหมายแม้จะถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด
แต่กฎหมายไม่เอาโทษและให้ผู้กระทำพ้นจากความรับผิด แต่กรณีของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
กับการกระทำความผิดแต่ได้ชี้ช่อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.
แม้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นจะได้ทำเป็นหนังสือถึงผู้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชาลงนามรับรอง หรือทำเป็น
หนังสือปิดผนึกถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็ตาม ย่อมถือว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นมีเจตนาที่จะกระทำความผิดด้วย
ดังนั้น หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากความรับผิด เป็นบทบัญญัติ
ที่เหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๗/๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดแต่ได้
ชี้ช่อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช./ยื่นเป็นประโยชน์ต่อ
ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช./ ทบทวนคำสั่งที่ผู้นั้นเพราะถูกผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ทำ ถ้าได้ทำ
เป็นหนังสือโต้แย้งหรือให้ผู้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชาลงนามรับรอง หรือทบทวนคำสั่งหรือ
ให้ยืนยันคำสั่งแล้ว และต่อมาได้ทำเป็นหนังสือปิดผนึกถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้ช่อง แจ้งเบาะแส หรือ
ให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้แจ้งพ้นจากความผิดนั้น
ไม่ต้องรับโทษ”

นายเอียรชัย ณ นคร กรรมการ สอบถามว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำ
ความผิดไม่มีหนังสือโต้แย้งหรือให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งหรือให้ยืนยันคำสั่ง แต่ได้มีหนังสือถึง
คณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยตรงเพื่อชี้ช่อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง กรณีเช่นว่านี้เจ้าหน้าที่
ของรัฐผู้นั้นยังคงต้องรับโทษหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งการด้วยวาจา เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้กระทำตาม
คำสั่งจะไม่มีหลักฐานเพื่อยืนยันว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา จะทำให้
เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นไม่มีหลักฐานยืนยันความบริสุทธิ์ของตนได้ ดังนั้น ในทางปฏิบัติการจะโต้แย้งคำสั่งของ
ผู้บังคับบัญชาเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งอาจเป็นการยากสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เป็น

ผู้โต้แย้งข้อบัญญัติ แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับคำสั่งอาจใช้วิธีการมีหนังสือเพื่อให้ผู้บังคับบัญชายืนยันคำสั่ง หนังสือดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานได้

นางชีนุสมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ประเด็นเรื่องการยกเว้นความรับผิดจะแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งการยกเว้นความรับผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๔๗/๑ และส่วนที่สอง การยกเว้นความรับผิดของบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งในประเด็นนี้องค์กรต่อต้านคอร์รัปชัน (ประเทศไทย) มีข้อสังเกตว่า ควรกำหนดมาตรการให้ความคุ้มครองภาคเอกชนที่ได้กระทำความผิดร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐแต่เป็นกรณีที่บริษัทเอกชนจำเป็นต้องจ่าย เป็นต้น ให้เอกชนแจ้งข้อมูลต่อองค์กรภาคเอกชนที่ทำงานด้านการต่อต้านการทุจริตไว้ เมื่อมีการตรวจสอบในภายหลังแล้วพบว่าเป็นการกระทำความผิดก็ควรมีบทยกเว้นความรับผิดให้แก่ภาคเอกชนดังกล่าวด้วย

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร่างมาตรา ๑๔๘ บัญญัติหลักการรองรับไว้แล้วว่า กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกักผู้ันไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี ก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๔๗/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๔๗/๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดไม่ได้ ชี้ชื่อ แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. อันเป็นประโยชน์ต่อตัว ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หากเจ้าหน้าที่ผู้ันเพราะถูกผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ทำ เป็นหนังสือโต้แย้งหรือให้ผู้บังคับบัญชาแสดงผู้บังคับบัญชาสงวนทรัพย์สินหรือ ให้ยืนยันคำสั่งแล้ว และต่อมาได้ทำเป็นหนังสือชี้แจงถึงคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้ชื่อ แจ้งเบาะแส หรือ ให้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้สั่งพันสหคตพวขยขยิตัน ไม่ต้องรับโทษ”

มาตรา ๑๔๘

“มาตรา ๑๔๘ บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหา รายใดซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใดซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหา รายอื่น หากได้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการที่จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการวินิจฉัยชี้มูลการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รายอื่นหรือผู้ถูกกล่าวหา รายอื่นนั้นและคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรจะกักผู้ันไว้เป็นพยานโดยไม่ดำเนินคดี ก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กักบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นบุคคลตามวรรคหนึ่งไว้เป็นพยานแล้ว ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยกับบุคคลซึ่งถูกกักไว้เป็นพยานนั้น และอาจได้รับความช่วยเหลือได้ตามสมควรจนคดีถึงที่สุด

การคุ้มครองตามวรรคสอง ย่อมได้รับความคุ้มครองทั้งตำแหน่งของพยานที่ดำรงอยู่และการเลื่อนชั้นเงินเดือนรวมถึงสิทธิประโยชน์อื่นด้วย เว้นแต่บุคคลนั้นไม่สมควรได้รับการคุ้มครอง เมื่อคำนึงถึงพฤติการณ์และสภาพของการกระทำผิดแล้ว หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขการกันไว้เป็นพยาน”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้ มีผู้เสนอความเห็น ดังนี้

๑. คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็น ดังนี้ (๑) ควรให้ความคุ้มครองเฉพาะทางอาญาเท่านั้นไม่รวมถึงทางวินัย เพื่อไม่เป็นการก้าวล่วงอำนาจของผู้บังคับบัญชาในการใช้ดุลพินิจเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นก็ควรได้รับโทษ โดยอาจตั้งคณะกรรมการดำเนินการทางวินัยแล้วให้ถือเป็นเหตุผลโทษ (๒) การกันบุคคลไว้เป็นพยานต้องรับฟังด้วยความระมัดระวังยิ่ง และ (๓) ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับบุคคลไว้เป็นพยานให้ชัดเจนในกฎหมาย หรือกฎหมายลำดับรอง เพื่อความโปร่งใสในการดำเนินคดี

๒. เวทีสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ มีผู้เสนอความเห็น ดังนี้ (๑) ควรมีการกันตัวผู้กระทำความผิดไว้เป็นพยาน เพื่อดำเนินการกับตัวการใหญ่ที่กระทำทุจริต (๒) ควรเพิ่มศักยภาพของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการคุ้มครองผู้ถูกกันตัวไว้เป็นพยาน เช่น ร่วมมือกับภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สื่อมวลชน และนักวิชาการอิสระ (๓) ควรให้ความปลอดภัยกับผู้ที่ถูกกันตัวไว้เป็นพยาน (๔) ในระหว่างที่ถูกกันตัวไว้เป็นพยานต้องให้พยานสามารถดำรงชีพอยู่ได้ และ (๕) ควรจัดสรรงบประมาณให้กับองค์กรแนวร่วมที่ร่วมมือกันในการคุ้มครองผู้ถูกกันตัวไว้เป็นพยาน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า “เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้กันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นบุคคลตามวรรคหนึ่งไว้เป็นพยานแล้ว ห้ามมิให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนดำเนินการทางวินัยกับบุคคลซึ่งถูกกันไว้เป็นพยานนั้น” ในวรรคสอง ในทางปฏิบัติผู้ถูกกล่าวหาอาจถูกกั้นแก้งจากผู้บังคับบัญชาได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้เป็นหลักการเพื่อแก้ไขปัญหากันบุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหาไว้เป็นพยาน เช่น กรณีการร้องเรียนการทุจริตสอบเข้าโรงเรียนนายอำเภอ เป็นต้น ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวจะบัญญัติอยู่ในร่างมาตรา ๑๔๗ อย่างไรก็ตาม มาตรการหรือกลไกในการคุ้มครองบุคคลที่กันไว้เป็นพยาน คณะกรรมการ ป.ป.ช. และเจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. จะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของบุคคลที่กันไว้เป็นพยาน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๔๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๔๙

“มาตรา ๑๔๙ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะราคากลางและการคำนวณราคากลางไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้และเปิดเผยราคากลางไว้ในประกาศจัดซื้อจัดจ้างรวมถึงแสดงแหล่งที่มาของ

ราคากลาง และให้เปิดเผยรายชื่อบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐด้วย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากรโดยใช้เกณฑ์คงค้าง นอกเหนือจากบัญชีงบดุลปกติที่ยื่นประจำปี เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินและการคำนวณภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ในกรณีที่ปรากฏจากการตรวจสอบหรือการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าบุคคลหรือนิติบุคคลใดที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และกรณีมีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินหรือการชำระภาษีเงินได้ของบุคคลหรือนิติบุคคลนั้น แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจประสานงานและสั่งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องรับเรื่องดังกล่าวไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้วให้หน่วยงานของรัฐนั้นมีหน้าที่รายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบต่อไป

นอกจากกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เนื่องจากการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นสมควรในการกำหนดมาตรการเพื่อให้หน่วยงานของรัฐรับไปปฏิบัติ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจสั่งให้หน่วยงานของรัฐนั้นดำเนินการไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดมาตรการในเรื่องนั้นแล้วรายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอจัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติจัดร่างมาตรา ๑๔๙ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๐

“มาตรา ๑๕๐ ในการดำเนินการตามมาตรา ๑๔๙ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของราคากลางที่ประกาศกำหนด หากพบว่าราคากลางมีความไม่เหมาะสม อันเป็นช่องทางในการใช้จ่ายเงินงบประมาณไปโดยมิชอบ หรือไม่เกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ในลักษณะฉ้อฉลวินัยการเงินการคลัง ให้ดำเนินการไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

ในการรับและตรวจสอบบัญชีแสดงรายการรับจ่ายของโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ให้กรมสรรพากรมีอำนาจในการรับและตรวจสอบภาษีเงินได้ของบุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐว่ามีการชำระภาษีถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง เพื่อดำเนินการตามกฎหมายในเรื่องนั้น

ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับโครงการของรัฐที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญา หากพบว่ามีธุรกรรมทางการเงินที่ผิดปกติก็ให้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ในกรณีที่หน่วยงานตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม หากพบว่ามีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับกรทุจริตและประพฤตมิชอบ และอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามกฎหมาย

หน่วยงานของรัฐใดฝ่าฝืนไม่ประกาศราคากลาง ให้ถือว่าผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องมีความผิดทางวินัยหรือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งหรือต้องพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ในการตรวจสอบราคากลางตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา เนื่องจากเป็นหลักการที่ควรบัญญัติในกฎหมายอื่น ไม่ควรนำมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ประกอบกับปัจจุบันการจัดซื้อจัดจ้างมีกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐออกมาใช้บังคับเป็นการเฉพาะแล้ว การกำหนดราคากลางถ้าจำเป็นต้องมีก็ควรกำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๕๐ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๑

“มาตรา ๑๕๑ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตซึ่งได้รับมอบหมาย หรือดำเนินการแทนคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อย่างเพียงพอ”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๕๑ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๒

“มาตรา ๑๕๒ ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ที่พบการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน มีหน้าที่ต้องร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดต่อพนักงานสอบสวน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนปล่อยปละละเลยไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นความผิดวินัย หรือความผิดอาญา แล้วแต่กรณี”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขานี ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็น ดังนี้ (๑) การกำหนดหลักการในร่างมาตรานี้ ในทางปฏิบัติ

น่าจะมีข้อกำหนดที่กำหนดไว้อยู่แล้ว (๒) ร่างมาตรานี้ไม่ชัดเจนว่าจะใช้ระบบใดส่วนหรือกล่าวหา ซึ่งมีข้อพิจารณาสองประเด็น คือ ประเด็นที่หนึ่งการร้องทุกข์กล่าวโทษใช้ในกรณีที่ไม่ทราบตัวผู้กระทำความผิด แต่กรณีนี้เป็นกรณีที่ทราบตัวผู้กระทำความผิดแล้ว และประเด็นที่สองร่างมาตรานี้กำหนดให้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งในข้อเท็จจริงน่าจะเป็นการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ หากจะใช้ระบบใดส่วนก็ควรกำหนดให้ชัดเจนว่าเป็นเรื่องทุจริตต่อหน้าที่ซึ่งจะเข้าสู่กระบวนการใดส่วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มีความเห็นว่า บทบัญญัติในวรรคสอง ควรเพิ่มความว่า “หรือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง” เพื่อให้บทบัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรานี้เป็นบทบัญญัติลักษณะเดียวกับที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐๓/๘

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนและกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล และการดำเนินการทางวินัยของหน่วยงานของรัฐ ได้กำหนดกลไกหรือมาตรการรองรับไว้เป็นการเฉพาะแล้วว่ากรณีที่ได้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย หากผู้บังคับบัญชาไม่ดำเนินการทางวินัยให้ถือว่าผู้บังคับบัญชามีความผิด หากจะกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการในเรื่องดังกล่าวควรบัญญัติหลักการโดยมีสาระสำคัญว่ากรณีที่ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ได้บังคับบัญชาอันเนื่องจากการกระทำทุจริตต่อหน้าที่ ให้ผู้บังคับบัญชารายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเรียกสำนวนการสอบสวนทางวินัยมาไต่สวนเองก็ได้ หรือมอบให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสอบสวนทางวินัยต่อก็ได้ แต่กรณีเช่นนี้จะทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีภาระงานเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เสนอตัดความในร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ ในข้อ ๒ กำหนดว่า “ในกรณีที่มีการกล่าวหาหรือพบเหตุอันควรสงสัยว่า ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ กระทำการหรือเกี่ยวข้องกับกรทุจริตประพฤติมิชอบ ทั้งในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ให้หัวหน้าส่วนราชการและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ภายใต้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล โดยให้บังคับใช้มาตรการทางวินัย มาตรการทางปกครอง และมาตรการทางกฎหมายอย่างเฉียบขาดและรวดเร็ว” และใน (๔) กำหนดว่า “กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้บังคับบัญชาปล่อยปละละเลย ไม่ดำเนินการตามข้อ ๒ และข้อ ๓ ให้ถือเป็นความผิดวินัยหรือความผิดทางอาญาแล้วแต่กรณี” ถือว่าสาระสำคัญที่กำหนดในคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ เปรียบเสมือนการเพิ่มแอมมาจับหนู ดังนั้น จะเหมาะสมหรือไม่ที่จะนำสาระสำคัญที่กำหนดในคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ มาบัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนได้กำหนดบทบัญญัติโดยมีสาระสำคัญเช่นเดียวกับที่กำหนดในคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ ส่วนเหตุผลของ

การออกคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๙/๒๕๕๗ เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาเห็นความสำคัญของเรื่องดังกล่าวซึ่งไม่ใช่การสร้างอำนาจขึ้นใหม่แต่อย่างใด ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๒ ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ที่พบการประพฤติผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน มีหน้าที่ต้องร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวน ทวงพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ หรือตวงที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นตวงผิดมีคำสั่งให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีคำสั่ง ในกรณีเช่นนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสั่งให้ผู้บังคับบัญชารายงานความคืบหน้าและผลของการดำเนินการ หรือจะให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการต่อไป ก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๑๐๕/๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนปลัดอยุ่ปลัดยะเยช ไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นตวงผิดวินัย หรือตวงผิดอาญา แล้วแต่กรณี”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๒ ให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ เมื่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ที่พบการประพฤติผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตน มีหน้าที่ต้องร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินการสืบสวนสอบสวน ทวงพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ หรือตวงที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นตวงผิดมีคำสั่งให้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ ให้แจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่มีคำสั่ง ในกรณีเช่นนั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะสั่งให้ผู้บังคับบัญชารายงานความคืบหน้าและผลของการดำเนินการ หรือจะให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการต่อไป ก็ได้ และให้นำความในมาตรา ๑๐๕/๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนปลัดอยุ่ปลัดยะเยช ไม่ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ถือเป็นตวงผิดวินัย หรือตวงผิดอาญา แล้วแต่กรณี”

มาตรา ๑๕๓

“มาตรา ๑๕๓ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จัดให้มีการเปิดเผยกระบวนการและขั้นตอนการไต่สวนข้อเท็จจริงของคดีที่อยู่ระหว่างการไต่สวนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจดูได้โดยให้มีการจัดทำข้อมูลดังกล่าวไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงาน ป.ป.ช. ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลและผลกระทบต่อรูปคดีด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายเฉลิมศักดิ์ ใจธานี ผู้ช่วยเลขาธิการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ชี้แจงว่า คณะกรรมาธิการการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และการแรงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้มีมาตรการและกลไกในการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชนเพื่อต่อต้านการทุจริต และควรกำหนดให้มีมาตรการสนับสนุนหรือจูงใจให้มีการต่อต้านการทุจริตด้วย

นายรัฐภูมิ คำศรี เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ซึ่งแจ้งเพิ่มเติมว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เปิดเผยแพร่ผลการไต่สวนภายหลังจากที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินคดีเสร็จสิ้นแล้ว และกำหนดมาตรการบังคับให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการอัปเดตข้อมูลหน้าเว็บไซต์ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้เป็นปัจจุบัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้อาจขัดต่อหลักการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดในเรื่องการคุ้มครองข้อมูลของบุคคลผู้แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำทุจริต และการบัญญัติหลักการในร่างมาตรานี้ถือว่าไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาเพราะมีการเปิดเผยข้อมูลว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. อยู่ระหว่างดำเนินการไต่สวนเบื้องต้นหรือการไต่สวน ทั้งที่ผู้นั้นยังไม่ได้ถูกคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด อย่างไรก็ตาม การกำหนดหลักการในกฎหมายเพื่อให้การทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีประสิทธิภาพจะต้องกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินงานแบบเป็นความลับไม่มีการเปิดเผยข้อมูลใดๆ ซึ่งเหตุผลดังกล่าวเป็นเหตุผลสำคัญที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไม่เห็นด้วยกับร่างมาตรา ๑๙ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฉบับที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนสาธารณะ

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งแจ้งว่า หลักการในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลในร่างมาตรา ๒๗ วรรคสาม บัญญัติว่า “ในการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามวรรคสอง ห้ามกรรมการ เจ้าหน้าที่ของสำนักงาน พนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้ปฏิบัติงานที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งหรือมอบหมายงานเปิดเผยข้อมูลที่เป็นรายละเอียดของผู้กล่าวหา ผู้แจ้งเบาะแส และผู้ซึ่งเป็นพยาน หรือกระทำการใดอันจะทำให้ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลดังกล่าว” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ห้ามมิให้มีการเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อมูลรายงานและสำนวนการตรวจสอบการสอบสวน การไต่สวน หรือการไต่สวนเบื้องต้น รวมทั้งบรรดาสรรพเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ สอบสวน ไต่สวน หรือไต่สวนเบื้องต้นที่อยู่ระหว่างการดำเนินการให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป จนกว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะได้พิจารณาและมีมติในเรื่องดังกล่าวแล้ว”

ประธานกรรมการเสนอตัดความในร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาการศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า ขั้นตอนการปฏิบัติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ผ่านมามีการดำเนินการไต่สวนคดีแต่ละเรื่องใช้เวลานาน จึงทำให้ประชาชนไม่ทราบความคืบหน้าว่ากระบวนการไต่สวนคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในแต่ละเรื่องอยู่ในขั้นตอนใด แต่ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินคดีของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปี ดังนั้น หลักการในร่างมาตรานี้หากกำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลแบบสรุปเพื่อเป็นการรายงานความคืบหน้าให้ประชาชนได้รับทราบว่าคุณอยู่ในขั้นตอนใด จะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๓๘ วรรคสาม บัญญัติรองรับไว้แล้วว่า “ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช.

จะอนุญาตให้ขยายระยะเวลาออกไปตามที่จำเป็นก็ได้แต่รวมแล้วต้องไม่เกินสองปี เว้นแต่เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องเดินทางไปไต่สวนในต่างประเทศ หรือขอให้หน่วยงานของต่างประเทศดำเนินการไต่สวนให้ หรือขอรับเอกสารหลักฐานจากต่างประเทศ จะขยายเวลาให้เท่าที่จำเป็นก็ได้” ส่วนการเปิดเผยข้อมูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประเภทใดบ้างที่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณะได้ให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ ส่วนเอกสารหรือข้อมูลใดที่ไม่เปิดเผยในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๑๕๓ ออกทั้งมาตรา

หมวด ๙ การร่วมมือกับต่างประเทศ

“หมวด ๙

การร่วมมือกับต่างประเทศ”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมติเห็นชอบชื่อหมวด ๙ การร่วมมือกับต่างประเทศ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕๓/๑

“มาตรา ๑๕๓/๑ เมื่อมีการร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาเพื่อให้ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใด ว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยว่าบุคคลดังกล่าวกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทย ต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “ตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา” เป็นการขยายอำนาจให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มากเกินไปหรือไม่ และการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ ได้แก่กรณีใดบ้าง

นางชิ้นสุมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า การกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ จะเป็นกรณีการให้สินบนและการรับสินบน

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “กฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา” ชื่อเต็มเรียกว่าอย่างไร

นางสาวสุจิตตา มโหธร อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ชื่อเต็มของกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาคือพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕

ประธานกรรมการสอบถามว่า พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้ดำเนินการในเรื่องใดบ้าง

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ในพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ บัญญัติว่า

“มาตรา ๙ การให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ประเทศไทยอาจให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศผู้ร้องขอได้แม้ว่าไม่มีสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาระหว่างกัน แต่ประเทศผู้ร้องขอต้องแสดงว่าจะให้ความช่วยเหลือในทำนองเดียวกันเมื่อประเทศไทยร้องขอ

(๒) การกระทำซึ่งเป็นมูลกรณีของความช่วยเหลือนั้นเป็นความผิดที่มีโทษฐานใดฐานหนึ่งตามกฎหมายไทย เว้นแต่เป็นกรณีที่ประเทศไทยกับประเทศผู้ร้องขอมีสันธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาต่อกันและข้อความในสนธิสัญญาระบุไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ให้ความช่วยเหลือดังกล่าวต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

(๓) ประเทศไทยอาจปฏิเสธคำร้องขอความช่วยเหลือ หากคำร้องขอนั้นกระทบกระเทือนอธิปไตย ความมั่นคง หรือสาธารณประโยชน์ที่สำคัญอื่น ๆ ของประเทศไทย หรือเกี่ยวเนื่องกับความผิดทางการเมือง

(๔) การให้ความช่วยเหลือต้องไม่เกี่ยวเนื่องกับความผิดทางทหาร”

ประธานกรรมการสอบถามว่า อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ได้กำหนดเกี่ยวกับเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาไว้อย่างไร

นางชื่นสุมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงเพิ่มเติมว่า อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ข้อบทที่ ๑๕ และข้อบทที่ ๑๖ บัญญัติ ดังนี้

“ข้อ ๑๕ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดให้การกระทำความผิดต่อไปนี้เป็นความผิดทางอาญา เมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือสำหรับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

(ข) การเรียก หรือการรับโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน

ข้อ ๑๖ การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศ

๑. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา ซึ่งการให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศโดยทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่สมควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยงานอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้น

กระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือประโยชน์อื่นใดที่มีควรได้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ

๒. รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องพิจารณารับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ เช่นที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดเป็นความผิดทางอาญาสำหรับการกระทำโดยเจตนาซึ่งการเรียกหรือการรับโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศโดยตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่มีควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยองค์กรอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้น กระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ข้อบทที่ ๑๕ และข้อบทที่ ๑๖ หมายความว่าประเทศไทยจะต้องมีกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับความผิดฐานรับสินบนหรือการให้สินบน ซึ่งในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศไทยได้บัญญัติไว้แล้ว เนื่องจากในประมวลกฎหมายไม่ได้คำนึงถึงสัญชาติของผู้กระทำความผิด จะขาดเพียงกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐไทยให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ประเทศไทยรับเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมนานาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต รัฐสภาจึงได้มีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งได้เพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” และบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” เพื่อเป็นการอนุวัติการตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ซึ่งสาระสำคัญที่กำหนดในข้อบทที่ ๑๖ ข้อ ๑ กำหนดว่า “รัฐภาคีแต่ละรัฐต้องรับเอามาตรการทางนิติบัญญัติและมาตรการอื่น ๆ ที่อาจจำเป็นเพื่อกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนาซึ่งการให้คำมั่นสัญญา การเสนอ หรือการให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การภาครัฐระหว่างประเทศโดยตรงหรือทางอ้อม ซึ่งประโยชน์ที่มีควรได้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเองหรือบุคคลหรือหน่วยองค์กรอื่นใด เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือประโยชน์อื่นใดที่มีควรได้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ” ซึ่งถือว่าเป็นมาตรการที่กำหนดให้รัฐภาคีที่ร่วมลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ จะต้องมีการกระทำอย่างเท่าเทียมและเสมอกันในการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำทุจริต

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีการให้สินบนแก่ผู้ว่าการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยซึ่งผู้ให้สินบนเป็นผู้มีสัญชาติอเมริกัน กรณีนี้กฎหมายภายในของประเทศสหรัฐอเมริกาถือว่าการกระทำของผู้ให้สินบนเป็นความผิด แต่ถ้าเป็นกรณีที่คนไทยให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐไทยจะอยู่ในบังคับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ หรือไม่ ซึ่งกรณีนี้อาจถือว่าเป็นความผิดต่อกฎหมายภายในของรัฐภาคีก็ได้ แม้การกระทำดังกล่าวจะถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายไทยก็ตาม หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ที่กำหนดว่ากรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไทยหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศกระทำความผิดที่ใดก็ตามถือว่าเป็นความผิดทั้งหมด เช่น กรณีเจ้าหน้าที่ของท่าเทียบขาวทุจริตต่อหน้าที่ในท่าเทียบขาว ประเทศสหรัฐอเมริกา หรือเจ้าหน้าที่ของสถานทูตอังกฤษประจำประเทศไทยทุจริตต่อหน้าที่ในสถานทูต เป็นต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีอำนาจไต่สวนการกระทำความผิดได้หรือไม่ ซึ่งหากกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนการกระทำทุจริต แล้วคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ดำเนินการอาจถือว่าเป็นการละเลยการปฏิบัติหน้าที่ได้ ดังนั้น ในการพิจารณาบทบัญญัติ

ในหมวด ๙ การร่วมมือกับต่างประเทศ คณะกรรมการจะต้องพิจารณาอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ให้รอบคอบว่ามีขอบเขตเพียงใด

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ กล่าวว่า กรณีที่เป็นการกระทำทุจริตที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรถือว่าเป็นอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการ และเงินแผ่นดินหรือทรัพย์สินที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ไปจากการกระทำทุจริตไม่ว่าจะอยู่ในประเทศใดก็ตามจะต้องมีกระบวนการติดตามทรัพย์สินนั้นคืน ส่วนกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศที่กระทำทุจริตในราชอาณาจักร ถือว่าเป็นการกระทำความผิดที่มีโทษอาญาที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักร การจะดำเนินคดีแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศดังกล่าวขึ้นอยู่กับกรอบการออกแบบบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตว่าจะกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการตรวจสอบได้หรือไม่ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศบางตำแหน่ง เช่น เจ้าหน้าที่ทางการทูตจะมีเอกสิทธิ์ได้รับความคุ้มกัน เป็นต้น กรณีเช่นนี้นี้อ่อนสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ จะครอบคลุมถึงกรณีนี้ด้วยหรือไม่

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ข้อบทที่ ๑๖ ใน (๑) ความว่า “เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งกระทำการหรือละเว้นกระทำการใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของตน เพื่อให้ได้มาหรือคงไว้ซึ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือประโยชน์อื่นใดที่สมควรได้เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ” ดังนั้น การให้คำมั่น การเสนอ หรือการให้สินบนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ถ้าเป็นการให้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้หนึ่งกระทำการหรือละเว้นกระทำการในหน้าที่ของตนเอง เพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ทางธุรกิจหรือประโยชน์อื่นใดอันไม่ควรได้ในการประกอบธุรกิจระหว่างประเทศ ถือว่าเป็นการคอร์รัปชันระหว่างประเทศซึ่งเป็นการกระทำทุจริตข้ามชาติ บทบัญญัติในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ จึงพยายามที่จะเข้าไปจัดการกับการกระทำอันเป็นการทุจริตข้ามชาติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม อาจไม่รวมถึงกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศกระทำทุจริตภายในหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในประเทศไทยด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า คดีการให้สินบนในประเทศฟิลิปปินส์ แล้วปรากฏว่าบุคคลนั้นเดินทางเข้ามาในประเทศไทย คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ดำเนินการไต่สวนการกระทำทุจริตหรือไม่

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า กรณีดังกล่าวถือว่าเป็นกรณีที่รัฐบาลไทยจะต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้หากบัญญัติไม่ชัดเจนจะมีผลให้การกระทำทุจริตไม่ว่าจะเกิดขึ้นในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักร ถือว่าอยู่ในอำนาจตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม อาจบัญญัติหลักการโดยมีสาระสำคัญว่ากรณีที่คนไทยให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐไทย หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศไม่ว่าจะในราชอาณาจักรหรือนอกราชอาณาจักร หรือบุคคลสัญชาติใดก็ตามให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐไทยถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา แต่ถ้าเป็นกรณีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐไทยในต่างประเทศจะถือว่าเป็นการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลไทยหรือไม่ หากไม่ถือว่าอยู่ในเขตอำนาจศาลไทยก็ต้องบัญญัติหลักการไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้เป็นหน้าที่

และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการดำเนินการไต่สวนได้ แต่ถ้าเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับการร้องขอจากต่างประเทศก็ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนได้แล้วส่งผลการไต่สวนไปยังรัฐต่างประเทศที่ร้องขอ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องไม่มีอำนาจวินิจฉัย เนื่องจากในการวินิจฉัยความผิดจะต้องเป็นการวินิจฉัยโดยการปรับบทกฎหมายภายในของประเทศที่ร้องขอ จะยังเป็นการสร้างภาระให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เนื่องจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องศึกษากฎหมายภายในของรัฐต่างประเทศ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า การที่ประเทศไทยลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ประเทศไทยจำเป็นต้องให้สัตยาบันเพื่ออนุวัติการกฎหมายภายในให้เป็นไปตามอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ หรือไม่ หากประเทศไทยยังไม่ให้สัตยาบันก็ถือว่ายังไม่เกิดผลบังคับกับประเทศไทย ส่วนกรณีที่เจ้าหน้าที่ของสถานทูตกระทำความผิดในประเทศไทย เจ้าหน้าที่ของสถานทูตย่อมได้รับเอกสิทธิ์คุ้มกันทางการทูต นอกจากรัฐต่างประเทศที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นสังกัด หรือเจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะสละเอกสิทธิ์ความคุ้มกันคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงจะมีอำนาจเข้าไปดำเนินการตรวจสอบได้

นางชิ้นสมน นิเวทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า หมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดไว้ว่า “เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ คือ ด้วยประเทศไทยได้ให้สัตยาบันร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ (United Nations Convention against Corruption : UNCAC) เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๔ อันก่อให้เกิดหน้าที่ในการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายภายในของประเทศไทยเพื่ออนุวัติการตามอนุสัญญาซึ่งเป็นมาตรฐานสากล อีกทั้งในขณะนี้ประเทศไทยอยู่ระหว่างการเป็นผู้ถูกประเมินและติดตามผลการปฏิบัติตามอนุสัญญา การที่ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวก่อให้เกิดผลเสียต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเรื่องความพยายามและความจริงจังในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงการแก้ไขปัญหาการทุจริตภายในประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าว โดยเฉพาะในเรื่องการกำหนดความผิดการให้หรือรับสินบนที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ การกำหนดอายุความในกรณีหลบหนีและอายุความล่วงเลยการลงโทษ การกำหนดการริบทรัพย์สินในคดีทุจริตให้เป็นไปตามหลักการริบทรัพย์สินตามมูลค่า อีกทั้งยังเป็นการสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการปฏิรูปประเทศตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ในการแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตมีกลไกในการจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเนื่องจากการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่ออนุวัติการตามพันธกรณีอนุสัญญาดังกล่าวถือเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะพิเศษ จึงควรบัญญัติไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นการเฉพาะ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นอิสระและความเชี่ยวชาญของหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นหลักประกันมิให้เกิดการกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลมากเกินไปจนความจำเป็น นอกจากนี้ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบความ

ถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินให้ถูกต้อง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๓/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๓/๑ เมื่อมีการร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา เพื่อให้ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใด ว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการได้สอบสวนและวินิจฉัยชี้ขาดบุคคลดังที่กล่าวมาที่กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือที่กระทำความผิดที่มิได้อยู่ในอาชญากรรมของประเทศไทย ป/ป/ช/ ซึ่งได้กระทำลงนอกอาณาเขตของไทย ต่อไปตามที่ได้รับการร้องขอได้”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรกำหนดให้การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และการรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายไทยด้วย เพราะหากไม่กำหนดไว้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะไม่มีอำนาจในการดำเนินการ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และการรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายไทย คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะต้องมีหน้าที่เข้าไปดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศในทุกกรณี แม้การกระทำความผิดดังกล่าวนั้นจะได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรก็ตาม ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจไม่มีความสามารถหรือบุคลากรที่เพียงพอต่อการเข้าไปดำเนินการดังกล่าว

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า การกระทำทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และส่วนใหญ่จะมีการกระทำทุจริตเชื่อมโยงกันในหลายประเทศ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกระทำความผิดข้ามชาติเป็นเรื่องที่ทุกชาติจะต้องร่วมมือกันจัดการ แต่ประเทศไทยควรจะเข้าไปจัดการก็ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย หรือผู้เสียหายเป็นคนไทยหรือรัฐบาลไทยเท่านั้น ส่วนกรณีที่ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายเป็นคนต่างประเทศ และการกระทำความผิดนั้นได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไม่อาจกำหนดให้ถือเป็นความผิดอาญาตามกฎหมายไทยได้ เพราะการกำหนดให้เป็นความผิดอาญาตามกฎหมายไทย ทำให้รัฐไทยมีหน้าที่ที่จะต้องเข้าไปดำเนินการเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ซึ่งในการนำตัวผู้กระทำความผิดดังกล่าวมาลงโทษก็ไม่อาจดำเนินการได้โดยสะดวกเพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้รับความคุ้มกันตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” และ “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ไว้ด้วยหรือไม่

นายวิษณุ พล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” และคำว่า “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ไว้ด้วย โดยกำหนดไว้ดังนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหารปกครอง หรือตุลาการ ของรัฐต่างประเทศ และบุคคลใด ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการให้แก่รัฐต่างประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง มีตำแหน่งประจำหรือชั่วคราว และได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม”

“เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติงานในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น”

นอกจากนี้ ความในร่างมาตรา ๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” และคำว่า “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ไว้ ดังนี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งด้านนิติบัญญัติ บริหารปกครอง หรือตุลาการของรัฐต่างประเทศ และบุคคลใด ๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับหน้าที่ราชการให้แก่รัฐต่างประเทศ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ไม่ว่าโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง มีตำแหน่งประจำหรือชั่วคราวและได้รับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนอื่นหรือไม่ก็ตาม”

“เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” หมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในองค์การระหว่างประเทศหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากองค์การระหว่างประเทศให้ปฏิบัติหน้าที่ในนามขององค์การระหว่างประเทศนั้น”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๓/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๓/๑ เมื่อมีการร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา เพื่อให้ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใด ๆ ว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัย ว่าบุคคลดังกล่าวกระทำความผิดที่ตนสงสัยหรือที่ตนได้ทราบว่ามีคนไทยเข้าไปเกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้ ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือที่ตนสงสัยว่ามีคนไทยเข้าไปเกี่ยวข้อง ซึ่งได้ตั้งแต่วันที่ตนสงสัยว่ามีคนไทยเข้าไปเกี่ยวข้อง ต่อไปหรือดำเนินการอื่นตามที่ได้รับการร้องขอได้”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ” และคำว่า “เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้นำมาจากบทนิยามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การกำหนดให้การกระทำความผิดที่กระทำลงนอกราชอาณาจักรเป็นความผิดอาญาตามกฎหมายไทย อาจเป็นไปได้เพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ เช่น การส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน ไม่ได้ประสงค์ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีหรือลงโทษ ส่วนความในร่างมาตรานี้อาจกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจเข้าไปดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัยได้ในกรณีที่การกระทำความผิดดังกล่าวมีคนไทยเข้าไปเกี่ยวข้อง ส่วนกรณีการกระทำความผิดที่คนไทยไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะเข้าไปดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อรัฐต่างประเทศร้องขอ หรือผู้กระทำความผิดปรากฏตัวในประเทศไทยเท่านั้น

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสอง ดังนี้ “ความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ ถ้าผู้มีสัญชาติไทยหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย ๖ เป็นผู้กระทำ หรือกระทำต่อผู้มีสัญชาติไทยหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย ๖ แม้จะกระทำนอกราชอาณาจักร ก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำในราชอาณาจักร และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

นางชิ้นสุมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ปัจจุบันคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดที่กระทำความผิดฐานรับหรือให้สินบนที่กระทำลงในประเทศไทยเท่านั้น ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๑๙ (๔/๑) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่วนกรณีที่เป็นการกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร ความในมาตรา ๑๙ (๔/๒) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ จะกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและวินิจฉัยการกระทำความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ได้กระทำลงนอกราชอาณาจักรไทยซึ่งเป็นอำนาจทั่วไปไม่เฉพาะการไต่สวนความผิดฐานให้หรือรับสินบนเท่านั้น โดยเหตุที่ต้องกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการนอกราชอาณาจักรได้ก็เพื่อตัดอำนาจอัยการสูงสุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๐ ที่กำหนดให้อัยการสูงสุดเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในกรณีที่การกระทำความผิดได้กระทำลงนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ เหตุที่ทำให้ความในร่างมาตรานี้มีปัญหาในการพิจารณา เพราะคณะกรรมการฝ่ายกฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ช. นำอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามความใน (๔/๑) และ (๔/๒) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มากำหนดไว้รวมกัน

ประธานกรรมการสอบถามว่า ที่ผ่านมารัฐต่างประเทศจะขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ช่วยเหลือในการดำเนินการกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรเท่านั้น หรือประสงค์จะให้ช่วยเหลือในการดำเนินการกับการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกราชอาณาจักร

นางชิ้นสุมน นีวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้การให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ และการรับสินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศเป็นความผิดอาญาตามกฎหมายไทย หากการกระทำความผิดดังกล่าวกระทำลงในต่างประเทศ รัฐต่างประเทศที่เกิดการกระทำความผิดก็อาจร้องขอให้รัฐไทยช่วยเหลือได้ตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕

นายภัทระ คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. กล่าวว่า การแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ให้เป็นไปในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ น่าจะเหมาะสมกว่า

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย หรือผู้เสียหายเป็นคนไทยหรือรัฐบาลไทย ไม่ว่าจะความผิดดังกล่าวจะเกิดขึ้นในประเทศใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็มีอำนาจที่จะเข้าไป

ดำเนินการได้ แต่กรณีผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายเป็นคนต่างประเทศควรกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เข้าไปดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อมีการร้องขอจากรัฐต่างประเทศน่าจะเหมาะสมกว่า

นางชีนุสมน นิเวทวงศ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ต้องให้ความช่วยเหลือรัฐต่างประเทศในการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดที่กระทำความผิดต่อผู้เสียหายในต่างประเทศแม้ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายจะเป็นคนต่างประเทศก็ตาม หากการกระทำนั้นเป็นความผิดตามกฎหมายไทย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากเป็นเรื่องไม่เกี่ยวข้องกับกรณีที่กำหนดไว้ในวรรคสอง คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อรัฐต่างประเทศร้องขอเท่านั้น ซึ่งการกำหนดไว้ในลักษณะดังกล่าวจะทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ต้องเข้าไปดำเนินการกับเรื่องที่ยื่นนอกเหนือวิสัยที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕๓/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕๓/๑ เมื่อมีการร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา เพื่อให้ดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใด ว่ามีการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนและวินิจฉัย สำหรับคดีดังกล่าวดังกล่าว ที่กระทำโดยบุคคลที่มิใช่ข้าราชการไทยหรือพนักงานของรัฐไทย หรือคดีที่กระทำโดยบุคคลที่มิใช่ข้าราชการไทย ซึ่งได้กระทำลงนอกอาณาเขตไทย ต่อไปหรือดำเนินการอื่นตามที่ได้รับการร้องขอได้

ความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ ถ้าผู้มีสัญชาติไทยหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ เป็นผู้กระทำ หรือกระทำต่อผู้มีสัญชาติไทยหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามหมวด ๖ แม้จะกระทำนอกอาณาเขต ก็ให้ถือว่าเป็นการกระทำในราชอาณาจักร และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๑๕๓/๒

“มาตรา ๑๕๓/๒ ในการดำเนินการเกี่ยวกับด้านการต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการป้องกันปราบปรามการทุจริต หรือดำเนินการตามคำร้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศในคดีทุจริต ตามกฎหมายว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาหรือพิจารณาให้ความช่วยเหลือกับต่างประเทศในคดีทุจริต ให้สำนักงาน ป.ป.ช. ประสานงานและร่วมดำเนินการกับกระทรวงการต่างประเทศหรือสำนักงานอัยการสูงสุด แล้วแต่กรณี”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเสนอร่างมาตรานี้ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เหตุที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอร่างมาตรานี้ เพราะประสงค์จะให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช.

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า มาตรา ๑๙ (๒๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้การประสานงานความร่วมมือกับต่างประเทศเป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. น่าจะเหมาะสมกว่า และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง นำหน้าที่และอำนาจตามความในร่างมาตรานี้ไปกำหนดเป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช.

นางชีนุสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ประสานงานกลางกับหน่วยงานต่างประเทศ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า ควรกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. เป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ น่าจะเหมาะสมกว่า เพราะคณะกรรมการ ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ช. มีเครือข่ายหน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในต่างประเทศจำนวนมาก และมีการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลกันอยู่เป็นประจำ

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดความในร่างมาตรานี้ไว้ในลักษณะเช่นนี้จะไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจของอัยการสูงสุดในการเป็นศูนย์กลางความร่วมมือระหว่างประเทศ ตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ หากประสงค์จะมีให้อัยการสูงสุดเป็นศูนย์กลางในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศก็จะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่า ห้ามมิให้นำพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับกับการประสานความร่วมมือกับต่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรืออาจกำหนดให้สำนักงาน ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการประสานความร่วมมือต่างประเทศได้เองโดยไม่ต้องผ่านอัยการสูงสุด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๕๓/๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๓/๓

“มาตรา ๑๕๓/๓ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ และมาตรา ๓๙ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวน ในกรณีดังต่อไปนี้

(๒) เรื่องที่มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลใด ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๔ มาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงต้องกำหนดความในร่างมาตรานี้

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งแจ้งว่า เดิมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีมติให้นำเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือกับต่างประเทศมากำหนดไว้ในหมวด ๘ การร่วมมือกับต่างประเทศ ทั้งหมด คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงยกร่างมาตรานี้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณา เมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๕๓/๑ และนำความในร่างมาตรา ๑๕๓/๒ ไปกำหนดไว้หน้าที่และอำนาจของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งครอบคลุมการให้ความร่วมมือกับต่างประเทศทุกกรณีแล้ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจึงตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตราได้

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา และมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง แก้ไขปรับปรุงความในร่างมาตรา ๑๕๔ เรื่องหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจในการไต่สวนความผิดตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย นอกจากนี้ กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ร้องขอข้อมูลจากหน่วยงานใดแล้ว หน่วยงานนั้นไม่ส่งข้อมูลมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องกำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ดำเนินการเอาผิดหน่วยงานนั้นได้ด้วยตนเองเช่นเดียวกับการดำเนินการกับคดีทุจริตโดยไม่ต้องแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๕๓/๓ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๓/๔

“มาตรา ๑๕๓/๔ ในการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ หรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ บรรดาที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือสำนักงาน

ภายใต้บังคับมาตรา ๔๐ การกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้กล่าวหาในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือยังดำรงตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวไม่เกินห้าปี แต่ไม่ตัดอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่จะยกคำกล่าวหาที่ได้มีการกล่าวหาไว้แล้วหรือกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยขึ้นไต่สวนได้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่ถูกกล่าวหา พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐแล้วแต่กรณี

การกล่าวหาบุคคลตามมาตรานี้ ให้ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นความผิดด้วย

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งและวรรคสามให้ใช้บังคับกับกรณีบุคคลดังกล่าวหรือบุคคลอื่นซึ่งเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน รวมทั้งผู้ให้ ผู้ขอให้ หรือรับว่าจะให้ ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่บุคคลตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสาม เพื่อจูงใจ ให้กระทำการ ไม่กระทำการหรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ด้วย ทั้งนี้ มิให้นำระยะเวลาการกล่าวหาหรือยกเหตุอันควรสงสัยตามวรรคห้ามาใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าว”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตราที่มีการกำหนดไว้ในหมวด ๒ การได้สวน แล้วหรือไม่ นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้มีการกำหนดไว้ในหมวด ๒ การได้สวน แล้ว แต่ยังไม่ได้กำหนดให้รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศด้วย

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พิจารณาแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องโดยเพิ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศรวมเข้าไปในบทบัญญัติดังกล่าว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตราร่างมาตรา ๑๕๓/๔ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๓/๕

“มาตรา ๑๕๓/๕ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นว่าเรื่องที่มีการกล่าวหาเรื่องใดมิใช่เป็นความผิดร้ายแรง หรือกล่าวหาในเรื่องที่มีได้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการทางวินัยไปตามหน้าที่และอำนาจก็ได้ ในกรณีเช่นนั้นเมื่อผู้บังคับบัญชาดำเนินการไปเป็นผลประการใดให้รายงานให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในเวลาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

กรณีเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาเห็นสมควรส่งเรื่องที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดที่มีการกระทำความผิดตามมาตรา ๒๐๕ มาตรา ๒๐๖ มาตรา ๒๐๗ และมาตรา ๒๐๘ ว่ากระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ (๒) ที่อยู่ระหว่างดำเนินการได้สวนหรือได้สวนเบื้องต้น จะส่งให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนคดีพิเศษ ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นางชื่นสมน นิวาทวงษ์ ประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้มีการกำหนดไว้แล้วในร่างมาตรา ๕๐ ของหมวด ๒ การได้สวน ทั้งนี้ คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จะพิจารณาแก้ไขปรับปรุงโดยเพิ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ในร่างมาตรา ๕๐ ดังกล่าวข้างต้น

ประธานกรรมการเสนอตราร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตราร่างมาตรา ๑๕๓/๕ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๓/๖

“มาตรา ๑๕๓/๖ เพื่อประโยชน์และประสิทธิภาพในการดำเนินคดีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใดว่ากระทำความผิดซึ่งผู้ถูกกล่าวหาจะต้องรับโทษตามกฎหมายไทยและเป็นความผิดที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลต่างประเทศ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจพิจารณาส่งเรื่องให้หน่วยงานต่างประเทศที่มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้อง รับไปดำเนินคดีตามกฎหมายของประเทศนั้น ทั้งนี้ ในการประสานความร่วมมือระหว่างประเทศให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๕๓/๑ ที่แก้ไขเพิ่มเติมน่าจะครอบคลุมความในร่างมาตรานี้แล้ว

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความร่วมมือและมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓ ไม่จำเป็นต้องนำมากำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ก็ได้ เพราะเมื่อประเทศไทยเป็นรัฐภาคีของอนุสัญญาดังกล่าวแล้ว ก็ต้องให้ความร่วมมือกับรัฐภาคีอื่นอยู่แล้ว

นางชิ้นสม นินวาทพงษ์ ประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เจ้าหน้าที่สำนักงาน ป.ป.ช. ชี้แจงเกี่ยวกับร่างมาตรานี้ว่า การกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศอาจมีลักษณะเป็นความผิดข้ามชาติ ซึ่งจะต้องรับโทษตามกฎหมายไทย และในขณะเดียวกันก็เป็นความผิดที่อยู่ในอำนาจของศาลต่างประเทศ ซึ่งในบางกรณีอาจมีอุปสรรคในการดำเนินคดี เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้รับความคุ้มกันตามหลักกฎหมายระหว่างประเทศ ความในร่างมาตรานี้จึงให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งเรื่องไปให้หน่วยงานต่างประเทศที่มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการได้ ซึ่งเป็นไปตามข้อบทที่ ๔๕ ของอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. ๒๐๐๓

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๕๓/๑ ที่แก้ไขเพิ่มเติมทำให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ความช่วยเหลืออย่างไรก็ได้ตามที่รัฐต่างประเทศร้องขอ แต่ความในร่างมาตรา ๑๕๓/๑ ไม่ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการในทุกกรณีที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ทั้งนี้ กรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย หรือผู้เสียหายเป็นคนไทยหรือรัฐบาลไทย ไม่ว่าจะความผิดจะเกิดขึ้นในประเทศใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็สามารถดำเนินการได้อยู่แล้ว

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ ในฐานะรองประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. สอบถามว่า กรณีที่รัฐต่างประเทศส่งเรื่องที่มีคำพิพากษาแล้วมาให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ช่วยดำเนินการริบทรัพย์สินตามคำพิพากษา คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะต้องดำเนินการหรือไม่อย่างไร และกรณีดังกล่าวคณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องดำเนินการไต่สวนและฟ้องคดีต่อศาลไทยอีกหรือไม่ อย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า บางเรื่องศาลไทยก็ไม่ยอมรับผลการพิจารณาของศาลในต่างประเทศ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการขัดกันแห่งกฎหมาย พุทธศักราช ๒๔๘๑ กรณีดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะต้องไต่สวนและฟ้องคดีต่อศาลไทยเพื่อดำเนินการตามที่รัฐต่างประเทศร้องขอ และเสนอจัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๑๕๓/๖ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๓/๗

“มาตรา ๑๕๓/๗ ในกรณีที่ผู้เสียหายได้ร้องทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวน ให้ดำเนินคดีกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ว่ากระทำความผิดในฐานซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ต้องดำเนินการ ซึ่งเป็นบุคคลตามมาตรา ๔๗ ว่ากระทำการตามมาตรา ๓๘ (๑) หรือ (๒) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตรวจสอบ สอบสวนเบื้องต้นว่าเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ แล้วดำเนินการแจ้งไปยังส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้มีการกำหนดไว้ในหมวด ๒ การไต่สวน แล้วหรือไม่

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้มีการกำหนดไว้ในหมวด ๒ การไต่สวน แล้ว

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดคณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จึงไม่ร่างมาตรานี้ออก

นายวิชัยพล ฉวีวรรณ เลขานุการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า เหตุที่คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไม่ได้ร่างมาตรานี้ออก เพราะความในร่างมาตรา ๔๘/๑ จะกำหนดเฉพาะการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น ไม่ได้กำหนดเรื่องการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศไว้ด้วย

ประธานกรรมการเสนอร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา และให้นำเรื่องการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศไปกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๔๘/๑

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๑๕๓/๗ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๓/๘

“มาตรา ๑๕๓/๘ ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีเหตุอันควรสงสัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ (๑) และ (๓) หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด กระทำความผิดตามมาตรา ๓๘ (๒) ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจดำเนินการไต่สวนตามหมวดนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า หมวด ๒ การไต่สวน กำหนดการดำเนินการไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้อย่างไร

นายวิษณุพล ฉวีวรรณ เลขาธิการอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ชี้แจงว่า ความสับสนของร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง กำหนดไว้ว่า “เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ที่มีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนโดยพลัน”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง มีลักษณะกว้างกว่าความในร่างมาตรานี้ จึงเสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๕๓/๘ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๓/๙

“มาตรา ๑๕๓/๙ ในการไต่สวนเพื่อดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ในความผิดที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ดำเนินการตามบทบัญญัติในหมวดนี้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา นอกจากนี้ ในเรื่องอำนาจในการไต่สวนของ พนักงานไต่สวนนั้น ควรกำหนดให้พนักงานไต่สวนมีอำนาจไต่สวนเบื้องต้นได้ในกรณีที่มีผู้กล่าวหาเท่านั้น เพราะหากกำหนดให้พนักงานไต่สวนมีอำนาจในการไต่สวนเบื้องต้นได้ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย อาจทำให้พนักงานไต่สวนทำการไต่สวนเบื้องต้นได้ตามอำเภอใจ อย่างไรก็ตามก็ดี คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจมอบหมายให้พนักงานไต่สวนทำการไต่สวนเบื้องต้นในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยก็ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๕๓/๙ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๕๓/๑๐

“มาตรา ๑๕๓/๑๐ บรรดาทรัพย์สินดังต่อไปนี้ให้ร้องขอให้ศาลริบเสียทั้งสิ้น เว้นแต่เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

(๑) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้ให้ ขอให้หรือรับว่าจะให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

(๒) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มาจากการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(๓) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศได้มาจากการกระทำความผิดหรือความผิดในลักษณะเดียวกัน ตามกฎหมายอื่น

(๔) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่ได้ให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิดหรือเพื่อเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

(๕) ทรัพย์สินหรือประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นราคาเงินได้ที่บุคคลได้มาจากการจำหน่าย จ่ายโอน ด้วยประการใด ๆ ซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) ดอกผลหรือประโยชน์อื่นใดอันเกิดจากทรัพย์สินหรือประโยชน์ตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕)”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงนำเรื่องการริบทรัพย์สินมากำหนดไว้ในร่างมาตรานี้

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า เรื่องการริบทรัพย์สินมีการกำหนดเป็นบททั่วไปแล้วซึ่งใช้กับทั้งผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนความในร่างมาตรานี้กำหนดขึ้นเพื่อประสงค์จะให้ใช้กับผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

ประธานกรรมการกล่าวว่า บางกรณีศาลไทยไม่ได้เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศเป็นผู้กระทำความผิด จึงไม่อาจกำหนดให้มีการริบทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศในลักษณะเดียวกับความในร่างมาตรานี้ได้ แต่หากรัฐต่างประเทศร้องขอให้ดำเนินการริบทรัพย์สินก็อาจทำได้ตามความในร่างมาตรา ๑๕๓/๑ ส่วนการกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๒๐๖ และร่างมาตรา ๒๐๗ ไม่ควรกำหนดความว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ” ไว้ด้วย แต่ควรกำหนดไว้ในร่างมาตราที่ว่าด้วยการริบทรัพย์สินว่า ให้ริบทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๒๐๖ และร่างมาตรา ๒๐๗ และเสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๕๓/๑๐ ออกทั้งมาตรา

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันอาทิตย์ ที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๐ เวลา ๐๙.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๐ นาฬิกา

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นายสกนธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพณ์ ฐีสัจจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ
วิทยากรชำนาญการ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวิษ
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง
สำนักกรรมวิธีการ ๒
ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์

